Michaela Žabžová

Fotografické výstavy ve Francouzském institutu v Praze 1991 – 2013

Teoretická bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

OPAVA 2013

Michaela Žabžová

Photographic exhibitions in the French institute in Prague

1991 – 2013

Fotografické výstavy ve Francouzském institutu v Praze

1991 – 2013

Teoretická bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

Obor: Tvůrčí fotografie
Vedoucí práce: Prof. Mgr. Jindřich Štreit
Oponent: MgA. Jan Pohribný

OPAVA 2013

INSTITUT
TVŮRČÍ FOTOGRAFIE

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce shrnuje všechny fotografické výstavy, které se konaly ve Francouzském institutu v Praze, konkrétně v kmenové Galerii 35. Výstavy jsou řazeny chronologicky od roku 1991 do současnosti. Jednotlivé výstavy jsou zde stručně popsány, včetně obrazové dokumentace a plakátů.

KLÍČOVÁ SLOVA

Galerie 35, Francouzský institut v Praze, zahraniční výstavy, české výstavy, fotografické výstavy po roce 1991

ABSTRACT

This bachelor thesis consists all exhibitions dedicated to photography in the French Institute of Prague in it´s Gallery 35. Exhibitions are orderd chronologicaly from 1991 up to now. Praticular exhibitions are briefly described, including picture documentation and posters.

KEYWORDS

Gallery 35, French institute, photography, foreign photography, czech photography, exhibitions since 1991

Počet znaků: 93 965

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: 2012/2013

Studijní program: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média
Forma: Kombinovaná
Obor/komb.: Tvůrčí fotografie (TF)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
ŽABŽOVÁ Michaela	Jiránkova 1137/1, Praha	F081695

TÉMA ČESKY:

T: Fotografické výstavy ve Francouzském institutu v Praze od roku 1990-2012

NÁZEV ANGLICKY:

T: Photographic exhibitions in French institute in Prague from 1990-2012

VEDOUCÍ PRÁCE:

Prof. Mgr. Jindřich ŠTREIT - ITF

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Součástí mé bakalářské práce bude souhrnné zpracování všech fotografických výstav pořádaných Francouzským institutem v Praze. Výstavy budou zpracovány od roku 1990 po současnost. Cílem mé práce bude zmapovat všechny fotografické výstavy, které byly vystaveny buď v tamní Galerii 35 nebo byly spolupořádány výše uvedeným institutem.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Program Štěpánská 35, od roku 1990 - 2012
Raymond DEPARDON - Paris Journal
Robert DOISNEAU - Paris
Josef KOUDELKA - Camergue
Tomáš CHROBÁK, Doubravka OLŠÁKOVÁ - Ernest Denis
Jiří HNILICA - Francouzský institut v Praze (Mezi vzděláním a propagandou)

Podpis studenta: ..... **Datum:** .....

Podpis vedoucího práce: ..... **Datum:** .....

Podpis vedoucího katedry: ..... **Datum:** .....

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala zejména prof. Mgr. Jindřichu Štreitovi, který mě odborně vedl a také za směrování na zajímavé podněty a odkazy na kontakty, bez kterých by tato práce nemohla být kompletní. Rovněž děkuji za některé náměty panu MgA. Janu Pohribnému. Paní Christelle Havranek a Jarmile Kondratické z Francouzského institutu za vstřícnost, ochotnou pomoc a poskytnuté materiály.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem práci vykonala samostatně za použití vybrané literatury, pramenů a internetových stránek uvedených v seznamu použité literatury.

Souhlasím, aby tato práce byla zveřejněna zařazením do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě, Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na Institutu tvůrčí fotografie

V Praze dne 30. dubna 2013

Michaela Žabžová

OBSAH

Úvod 4

Historie Francouzského institutu v Praze 6

Alliance Francaise v Praze 1886 – 1914 6

Miniaturní univerzita 1920 – 1951 7

La Revue française de Prague – Francouzský tisk v Praze 7

Francouzský institut v Praze 1920 – 1951 8

1991

METAFORA 10

1992

Irina Ionesco - KAFKA, PRAŽSKÝ OKRUH 11

RODIN OČIMA PĚTI SOUČASNÝCH FOTOGRAFŮ 13

1993

VÝCHOD – JAK HO VIDÍ MAGNUM 15

1994

Henri Cartier-Bresson - RETROSPEKTIVA 16

Jeanloupe Sieff - PORTÉRTY PAŘÍŽE 18

André Villers - MEZI MALÍŘSTVÍM, FOTOGRAFIÍ A POEZIÍ 20

William Klein - LE COUPLE TÉMOIN 21

MOŘE 23

1995

SETKÁNÍ VE TŘETÍM ROZMĚRU 25

1996

Josef Zvardoň - TOULKY 26

1997

Frank Horvat - FOTOGRAFIE MÓDY 28

Luc Choquer - PLANÈTE FRANCE/RUSKAÏA 31

1998

ÉDOUARD HANNON 33

Lucien Hervé, Richard Billingham, Raymond Depardon - PHOTOS LEURRES 34

Marc Riboud - POCTA ANNĚ FÁROVÉ 36

Lucien Hervé - DETAIL JAKO SOUČÁST CELKU 37

FOTO PRAHA – KOLÍN 39

1999

CHRISTIAN CAREZ 41

2000

Christian Carez, Emmanuelle Diancourt, Franck Dubois, Marta Le Dou, Youcef Hadj Moussa - A PŘECE... / ET POUTANT... 42

COSMÍR (ROSTISLAV & ZLATUŠE) 44

SÉQUENCES 1-2-3 46

2001

Willy Ronis - FRANCOUZSKÁ HUMANISTICKÁ FOTOGRAFIE 47

2002

Jean Dieuzaide - FOTOGRAFIE 49

2006

Josef Koudelka - CAMARGUE 51

Anne-Lise Broyer, Nicolas Comment - FADING 55

2007

SVĚT V BARVÁCH - Výběr exponátů z muzea Nicéphore Niépce 58

Jiří Ernest - STMÍVÁNÍ 59

Alain Fleischer - RÁM A ODRAZ 61

Jindřich Štreit - 14 POHLEDŮ NA SAINT-QUENTIN 64

2008

Robert Doisneau - ANEB OBRAZ JINÉ FRANCIE 67

Ondřej Bouška - HORIZONTY/LES HORIZONS 69

Annie Assouline - RUCE SPISOVATELŮ 70

Sarah Moon - OD MODELKY K UZNÁVANÉ FOTOGRAFCE 72

Yann Arthus Bertrand - ALIVE 74

Bruno Barbey - KVĚTEN 68 76

2009

Jean Claude Couval - MÍSTA K POBÝVÁNÍ 77

2012

Koto Bolofo - LA MAISON 78

2013

TÉRRITOIRES DE MÉMOIRE / ZÁKOUTÍ PAMĚTI 80

Závěr 82

Seznam fotografických výstav ve Francouzském institutu 85

Seznam použité literatury 88

Jmenný rejstřík 90

ÚVOD

Ve své bakalářské práci se budu zabývat fotografickými výstavami ve Francouzském institutu, konkrétně v kmenové Galerii 35. Jelikož se zajímám o francouzskou kulturu, kurátorství, dějiny umění a zejména o francouzskou fotografii, rozhodla jsem se zmapovat významné fotografické výstavy, které se zde konaly. I přesto, že je Galerie 35 malým výstavním prostorem, byla zde vystavena díla, která svou významností předčila i mnohé velké výstavní síně v Praze. Jednalo se zejména o výstavy: Henri Cartier-Bresson (1994), William Klein (1994), Lucien Hervé (1998), Josef Koudelka (2006), Jindřich Štreit (2007) a další. Jsou zde zmíněny i výstavy, které se nekonaly přímo v Galerii 35, ale které vznikaly ve spolupráci s Francouzským institutem, jako byla například expozice Yanna Arthuse Bertranda, Alive (2008), na náměstí Republiky v Praze.

Vznik a celá historie dnešní galerie prošly dlouhou a spletitou cestou. Proto jsou v úvodní části mé práce nastíněny historické kontexty, které dnešní podobě galerie předcházely. Hlavní část mé práce je postavena na výběru zásadních fotografických výstav, které se uskutečnily v prostorách Francouzského institutu. Při popisu jednotlivých výstav se snažím klást důraz na to, abych vystihla koncepční záměr kurátora. Zajímavé jsou mj. i reakce médií, které výstavy představovaly, recenzovaly nebo je hodnotily. Závěrem je pak vypsán seznam všech dohledaných výstav, které v Galerii 35 byly uspořádány.

Věřím, že tato práce přispěje k lepšímu pochopení výstavních záměrů Galerie 35 v kontextu doby a povede se mi přispět k podrobnějšímu vhledu do realizovaných fotografických expozic v prostorách Francouzského institutu.

Historie Francouzského institutu v Praze

Alliance francaise v Praze 1886-1914

Alliance francaise, tedy sdružení, které stálo na rozšíření a přiblížení francouzštiny, literatury, kultury, ale i vědy českému národu. Hlavním důvodem založení Alliance Francaise ve světě, bylo silné protiněmecké tažení s použitím této kulturní zbraně. Prvními iniciátory založení Alliance Franciase v Praze byl Louis Leger spolu se Soběslavem Pinkasem, kteří se potkali v Paříži v šedesátých letech 19. století. Hlavním mottem a důvodem založení, bylo šíření francouzského jazyka na našem území. Zároveň s tímto fenoménem se rozmohl i kulturní vliv, a to literatura. Paříž se stala jakousi mekkou umění, kam jezdili čeští výtvarníci se inspirovat tamními uměleckými velikány.

V prvních letech činnosti Alliance francaise v Praze zažívala velký boom. Hned na začátku se přihlásilo 250 členů, což na tehdejší dobu byl obrovský úspěch. Členy se také staly velké osobnosti našeho politického i kulturního života, zejména T. G. Masaryk, Edvard Beneš ad. S kulturou také souvisí i provoz knihovny, která sídlila v Umělecké besedě v Praze. Knihovna byla velmi dobře zařízena a její obrat byl nezvyklý. Půjčovala až 1500 knih ročně a veškerá díla získala knihovna darem.[1]

Součástí kulturního dění byly i přednášky, které stejně jako dnes, jsou zaměřeny tématicky na česko-francouzské vztahy. Například v roce 1886, Emile Haumont hovořil o rozvoji slovanských studií ve Francii. Prosadily se i divadelní představení a koncerty, které se konaly většinou ve spolupráci s členy Národního divadla a francouzskými umělci. První zmíněná výstava byla od Jaroslava Čermáka, který vystavil svých 22 pláten v únoru roku 1891 v Rudolfinu. Je zajímavé, jak Alliance Francaise tak výrazně přispěla k rozvoji a později k založení samostatné Československé republiky. Edvard Beneš a Milan Rastislav Štefánik získali roku 1905 stipendium do Paříže pro své vynikající studijní výsledky, kde měli možnost studovat. Asi nejznámější osobností spojenou s vedením Francouzského institutu se stal mladý francouzský vlastenec Ernest Denis, který získal nezkrotnou lásku k Českému národu v době, kdy byl zraněn v bitvě u Sedanu.

[1] BRAUNSTEIN/LEMAIRE/POIVRE D´ARVOR/REZNIKOW, 1993, 18

Jeho později vydaná historická díla o českých dějinách, překonala ve většině tehdy vydané tituly. Ernest Denis pohlížel na české dějiny poněkud komplexně a nazíral na dané historické souvislosti z jiného úhlu pohledu.

Miniaturní univerzita 1920-1951

Založení Francouzského institutu se datuje rokem 1920. Institut svou činností navázal na Alliance Francaise, zejména šířit kontakty mezi Francií a Československem. Institut se stal jakousi „miniuniverzitou", kde se vyučovala francouzština a konaly se přednášky na kulturní a politická témata. Prvním místem, kde měl institut své sídlo, byl činžovní dům v Ostrovní ulici v Praze. Ale pro svůj rychlý rozvoj dosavadní prostory nestačily. Proto roku 1929 zasedala komise, která se usnesla, že zakoupí pozemek ve Štěpánské ulici, kde bylo možné postavit budovu větších rozměrů, než tomu bylo doposud.

Během druhé světové války se podařilo budovu zachovat v původním stavu, proto se mohlo navázat na předchozí stavební plány a pokračovat ve výstavbě. Ale institut fungoval stále dál. Roku 1923 si institut stanovil své první řádné stanovy, kterými se řídil až do konce druhé světové války, kdy došlo k dalším změnám.

Ernest Denis a Louise Eisenmann usilovali o přiblížení francouzského jazyka co nejširší veřejnosti. Například středoškolským učitelům, kteří se zapsali na kurzy francouzštiny a bydleli ve vzdálenosti 150 km od Prahy, ministerstvo železnic snížilo jízdné na polovinu. Z toho také pramenila konkretizace a určení kurzů pro veřejnost. Specifikace se týkala veřejných kurzů určených k šíření francouzské kultury v tehdejším Československu, dále praktické kurzy pro československé učitele francouzštiny a nakonec vědecké vztahy mezi odborníky obou zemí. [2]

La Revue française de Prague – Francouzský tisk v Praze

La Revue byla založena roku 1922 Denielem Essertierem, členem československé Alliance françiase. Články psali profesoři, kteří vyučovali a zaměřovali se na intelektuální, uměleckou oblast. A byly určeny zejména francouzům, kteří objevovali Československo. Po válce na La Revue navázal Le Petit journal de Prague, jehož hlavním cílem bylo rozšířit povědomí o znalostech francouzštiny.

[2] HNILICA 2009, 45

Francouzský institut v Praze 1920 – 1951

Francouzský institut v kultuře Prahy (a Československa) 20. a 30.let

Jednou z nejrozšířenějších kulturních aktivit konaných v meziválečném období byl film. V době, kdy byla budova Francouzského institutu budována ve Štěpánské ulici, pronikl na trh mluvený film. K projekcím byla vybrána místnost ve 3.patře, která dovolovala širokému využití. „Mluvený film se stal velice populárním prostředkem výuky cizího jazyka, divák získával možnost poslchnout si mluvenou francouzštinu za minimální poplatek a bez potřeby opustit hranice země." [3]

V době od 20. 3. – 5. 4. 1946 byl zorganizován první francouzský filmový festival, jehož tradice trvá dodnes. Hlavními organizátory výstav byly československé výtvarné spolky: Spolek výtvarných umělců Mánes, Umělecká beseda, Jednota výtvarných umělců a Hollar. [4] Většina francouzských výstav, byla organizována těmito spolky. K nejvýznamnějším výstavám francouzského moderního umění patřily bezpochyby:

"Souborná expozice francouzského malířství" (1923)

„École de Paris" (1931)

Moderní francouzské sochařství (1935)

„Od Maneta po dnešek", uspořádaná k padesátému výročí SVU Mánes roku 1937.

Bohužel se ze seznamu významných výstav vytrácejí výstavy známých avatngardních umělců a výstavy pořádané Francouzským institutem, které byly spíše neutrální a „diplomatické".

První výstava, která se konala na území Francouzského institutu, **„Alžírsko očima malířů"** roku 1930. Další úspěšnou výstavou byla **„Francie pohledem českých malířů"**. O tři roky později, vystavoval v galerii, obrazy malíře a letce majora J. Boutilliera s názvem **„Kraje Francie a Afriky z ptačí perspektivy"**.

Francouzský institut nedosáhl takové úspěšnosti, jak se původně domníval. Emanuel Purghart popisuje umístění galerie ve třetím patře s jedním malým výtahem, kterým je nemožné stěhovat větší umělecká díla. Dále píše, že by bylo třeba umístit galerii na frekventovanější místo, než je poklidná Štěpánská ulice. Také připomíná, že by nebylo špatné, kdyby se pořádané výstavy konaly s větším rozmyslem a delší organizací, která by dodala na kvalitě pořádanách expozic.

[3] HNILICA 2009, 89
[4] Ibidem, 90

Galerie 35 byla slavnostně otevřena v říjnu roku 1993 za přítomnosti ředitele Francouzského institutu Oliviera Poivre d´Arvor, Olgy Kubelkové a Galiny Kavanové. Fotografické výstavy se za účasti Francouzského institutu konaly již od jeho založení od roku 1990.

Současné prostory Galerie 35 jsou umístěny v suterénu Francouzského institutu, které mají dle mého názoru vyšší návštěvnost a celkový prostor je dobře řešený, a to jak architektonicky, tak světelně. Přirozené světlo je zde přivedeno pomocí částečně otevřeného stropu a umělého bodového osvětlení. Prostor je jednoduchý, a proto i složité prostorové objekty mají svůj volný prostor.

Galerie je koncipována jako prostor utvořený pro dialog mezi českou a francouzskou uměleckou scénou a postupem doby se stal důležitým mezikulturním centrem.

1991

METAFORA
FRANCIE, MÓDA VŠEDNÍHO DNE

Spolupráce mezi Francouzským institutem, École Nationale de la Photographie a FAMU v Praze vznikla výstava po názvem **„Móda všedního dne“**.Vedoucím projektu se stal Christian Gattinoni, profesor třetího ročníku na Národní škole fotografie. Projekt vyhrála Hélène Biessová, která pověřila šest studentů, kteří fotograficky ztvární různé oděvy od Christiana Lacroixe. „Helene Biessová se rozhodla pojmout tento projekt neobvyklým způsobem: sekvencí. A skutečně sled obrazů vzájemně režijně propojených vyhovuje dynamické filozofii současné francouzské módy lépe, než fotografie v časopisech, které jsou obvykle příliš strnulé. Časem bude druhá část této výstavy zpracována tentokrát studenty pražské FAMU, vystavena ve Francii, v galerii Arena d'Arles.“ [5] Vernisáž se konala 8. dubna v 18 hodin na pražské FAMU a ve Francouzském institutu se uskutečnila přednáška s promítáním diapozitivů Alaina Desvergnese.

Název projektu, tedy METAFORA, popsal Alain Desvergnes takto:
„Fotografie je čin. Je také písní o činech, ve které se od roku 1827 pomocí podivné krabice opatřené primitivním okénkem (dokud, o století později, ne přišla dokonalejší krabice – televizní) provozuje činnost predátora, nebo-li lovce hlav. Fotografování je vlastně jednoduché umění ukládat do krabice, něco jako profylaxe.“ [6] Alain Desvergnes je severoamerický žurnalista, kritik umění a profesor vizuální komunikace v Kanadě a na mnohých jiných amerických univerzitách, kde se také podílel na rozvoji vizuální a sociální komunikace. V roce 1979 založil ve Francii „Centre permanent des Rencontres Internationales de la Photographie v Arles.“ O tři roky později pod záštitou francouzského Ministerstva kultury zakládá École Nationale de la Photographie (Národní školu fotografie), jehož je ředitelem.

Cílem této školy je umělecké a technické vzdělání studentů během tříletého studia. Zvláštností této školy je, že jednu třetinu studentů tvoří cizinci. Z českých fotografů, kteří na této škole studovali byli: Tono Stano, Ivan Pinkava, aj.

[5] ŠTĚPÁNSKÁ 35, 4-5 1991, 6
[6] Ibidem, 6

1992

Irina Ionesco
KAFKA, PRAŽSKÝ OKRUH
17. 1. – 23. 2. 1992

„Nemusíme se tedy divit, že se Irina Ionesco snažila smísit svůj vlastní obraz s obrazem bližního, aby tak mohla svůj vlastní život snít vytvářením oněch neobyčejných „částeček paměti", kterými je soubor jejích fotografií, (...)

Pierre Bourgeade

Irina Ionesco je fotografka, spisovatelka a také malířka. Její rumunské kořeny sahají až do pařížského prostředí, kde vyrůstala. Její fotografie se popisují jako erotické. Zobrazuje ženy v neobvyklých pózách a situacích.

Mezi její nejznámější fotografie patří akty její vlastní dcery, Evy. Mnohé snímky vyvolávají poněkud kontroverzní otázky, které mnohdy hraničí s dětskou pornografií. Pierre Bourgeade, který mohl jako jeden z mála pozorovatelů být přítomen v Irinině ateliéru, popisuje autorku takto: „Dílo Iriny Ionesco není výrazem ducha odpoutaného od života (...) toto dílo má svůj původ v těch nejintenzivnějších hlubinách autorky samotné. (...) Irina dělá většinu svých fotografií v místnosti, ve které ama žije, pouze za pomoci dvou nebo tří závěsů, které jí slouží jako „pozadí" a několika předmětů z blešího trhu." [8]

Irina Ionesco
Eva

[8] ŠTĚPÁNSKÁ 35, 1992, vydání speciálního čísla

Ve svém článku popisuje svůj život, svoje pocity a vidiny, které se snažila zachytit ve svých fotografiích. Samota, cizost a temnota, kterou prožívá, aplikuje na ženy, které ztělesňují Iriiny prožitky. Jak sama říká: „ Moje fotografické obrazy jsou dědici těchto vzpomínek a toho, co jsem prožila." Svoje černobílé fotografie komponuje do složitých obrazců, ve kterých má každý detail své vlastní místo.

Jako své nejkreativnější období autorka považuje osmdesátá léta, kdy ve svých fotografiích začala používat barvu a začala zachycovat své okolí. Vypravila se také do severní Afriky, konkrétně do Egypta, Alexandrie a do mauretánské pouště, kde se snažila zachytit posvátná místa říše imaginárna.

Na výstavě se vystavovaly většinou starší fotografie, které sloužily jako svědectví a jako otisk minulosti, který doplňoval ty současné. V rámci fotografické výstavy byla vydána kniha s texy od Patrizie Runfoly a s kresbami od Marca Del Re.

RODIN OČIMA PĚTI SOUČASNÝCH FOTOGRAFŮ

17. 12. 1992 – 31. 1. 1993

Velkolepá výstava o Augustu Rodinovi, se uskutečnila v Anežském klášteře v roce 1992. Hlaví organizací, která exponáty zapůjčila, bylo Musée Rodin v Paříži ve spolupráci s Galerií Rudolfinum a Uměleckoprůmyslovým muzeem.

Součástí výstavy byly dokumenty, jak Rodin přistupoval k fotografii. Používal ji nejen jako reprodukční prostředek svých sochařských děl, ale také sám fotografoval. Fotografové, kteří ve svých fotografiích zachytili imaginativní aspekty Rodinovy tvorby, byli konkrétně Bruno Jarret, Kiuston Hallé, Holger Trulzsch, Bernadette Tintaud a Tomáš Drahoš. Hlavním cílem těchto fotografů bylo objevit imaginativní aspekty Rodinovy tvorby. Každý z autorů přispěl svým osobitým pojetím celého tématu. Například Kiuston Hallé si vybral téma lidského těla, Bernadette Tintaud se zase zaměřila na svět Rodinových Měšťanů z Calais a Cheveux de Marly a Génia v Bastile.

Současníkem Rodina byl Edward Steichen, který se stal snad nejznámějším fotografem a portrétistou Auguste Rodina vůbec. Až do války pobýval Steichen mezi Spojenými státy a Francií. V New Yorku založil pověstnou Galerii 291 a zrealizoval výstavu sochařových kreseb, konkrétně v roce 1908. Jejich přátelství bylo tak silné, že se Auguste Rodin stal kmotrem Steichnovy dcery.

Jak je známo sochař se vyjadřoval poněkud rezervovaně k fotografii, ale oceňoval její přesnost a čistotu, kterou potom využil k dokumentaci svých sochařských děl. Rodin se vyjádřil o fotografii takto: „V pravdě okamžitých fotogarfií, figury jsou zachyceny v pohybu, zdající se najedou zachyceny ve vzduchu. Je to proto, že všechny části lidského těla jsou reprodukovány v té dané dvacetině nebo čtvrtině sekundy a není zde žádný pokrokový vývoj v oblasti umění. […] Je to právě umělec, který je pravdivý a fotografie, která lže, která nedokáže zastavit realitu, ale když umělec uspěje v produkování nápodoby technologie, která trvá jen několik vteřin a dosáhne úspěchu, jeho práce je zajisté méně konvenční, než vědecký obraz, kde čas je náhle pozastaven.“ [7]

[7] "If, in fact, in instantaneous photographs, the figures, though taken while moving, seem suddenly fixed in mid-air, it is because, all parts of the body being reproduced exactly at the same twentieth or fortieth of a second, there is no progressive development of movement as there is in art. […] it is the artist who is truthful and it is photography which lies, for in reality time does not stop, and if the artist succeeds in producing the impression of a movement which takes several moments for accomplishment, his work is certainly much less conventional than the scientific image, where time is abruptly suspended."

Zdroj: http://www.musee-rodin.fr/en/rodin/educational-files/rodin-and-photography

Výstavě “Rodinovi fotografové”, předcházela velká retrospektiva Augusta Rodina uspořádaná k devadesátiletému výročí od jeho první výstavy v Praze roku 1902. Kurátorkou výstavy Rodinových sochařských děl v roce 1992 byla Magdalena Juříková z Národní galerie.

Kiuston Hallé - Fragment

Bernadette Tintaud - Cris, 1985

1993

VÝCHOD – JAK HO VIDÍ MAGNUM

21. 5. – 20. 6. 1993

Píše se rok 1945. Konec války, radost a euforie se linou světem. Stejně tak se radují i čtyři významní fotografové – Robert Capa, Henri Cartier-Bresson, George Rodger a David Seymour. Tito čtyři muži stáli u zrodu jedné z dnes nejproslulejších fotoagentur na světě – MAGNUM.

O čtyřicetčtyři let později, v roce 1989 mělo Magnum již čtyřicet fotografů, kteří dokumentovali pád Železné opony od Berlína, přes Prahu a Bukurešť.
Východ nebyl mnohým fotografům neznámý, mnozí z nich odtud pocházeli a vraceli se zdokumentovat tehdejší společenskou a politickou situaci. Robert Capa se narodil v Budapešti, David Seymour ve Varšavě a Josef Koudelka v Boskovicích. Každý z nich prožívá to své a snaží se to zachytit ve svých fotografiích. Všichni zmínění fotografové prožívali to samé. Otřesné situace, které se odehrávaly na různých místech východní Evropy. Fotoreportéři otiskli do svých snímků své dojmy z těchto již dnes historických událostí.

Fotografie, která otevírala výstavu, byla z dobytí bývalého německého hlavního města sovětskými jednotkami v roce 1945. Fotografie popisuje vojáka Rudé armády vztyčujícího ruskou vlajku Rudé armády na budovu Říšského sněmu. Jako kontrastní situaci k výše zmíněné fotografii je bourání berlínské zdi v roce 1989, kterou zachytil Raymond Depardon. Berlín fotografoval i Robert Capa a další.

Francouzský institut uvedl tuto výstavu do Prahy, konkrétně v Uměleckoprůmyslovém museu, kde se konala od 21.května – 20.června 1993. Na výstavě bylo k vidění na sto deset fotografií, které reflektovaly dějiny poloviny 20.století.

1994

Henri Cartier-Bresson
RETROSPEKTIVA

17. 1. - 6. 3. 1994

„Rozodující okamžik – Je okamžik, kdy vize, optika, kompozice, gesta, linie, figury, prostředí a všechny ostatní komponenty v jedné chvíli se dají do smysluplného celku. (...) Ve skutečnosti jde o estetickou a významovou souhru."

Anna Fárová, Fotograf 1994

Tehdy šestaosmdesátiletý fotograf světového významu přijel představit svou lednovou výstavu do Prahy. Jeho elán a bezprostřednost byla znatelná i během tiskové konference, která se konala na půdě Francouzského institutu v Praze.

Fotografický časopis Fotograf, otiskl ve svém dubnovém čísle článek od Daniely Mrázkové, která je autorkou rozhovoru s Annou Fárovou o slavném Henri Cartier-Bressonovi. Ve svém článku jednak popisuje tiskovou konferenci ve Francouzském institutu, kde H. C.-B. vytáhnul na mladého fotoreportéra kapesní nožík, s důvodem, že si nepřeje být fotografován. „Nechci, aby mi druzí dělali, co dělám já jim. (...) Mám přítele biologa, vyprávěl mi o mikrobech. Když prý se člověk podívá na mikroba pod mikroskopem, začne se ten tvor chovat docela jinak, než když ho nikdo nevidí. Je třeba kráčet lehce, nejsme herci." [8]

Během jeho návštěvy vznikl cyklus „oficiálních", ale i neoficiálních fotografií v podání našich předních českých fotografů. Jedním z nich byl také Miroslav Zajíc, který fotografoval nepozorovaně, ale také Jindřich Štreit, který se zúčastnil soukromé večeře (14. 1. 1994), kde fotografoval. Na fotografiích můžeme vidět přední osobnosti české fotografické scény (Josef Koudelka a Anna Fárová), ale také tehdejšího prezidenta republiky Václava Havla, kterého portrétoval.

[8] HŮLA Jiří – *Rozhovor s Henri Cartier-Bressonem*, In: Ateliér 4/94, 8

Ve čtvrtém vydání čtrnáctideníku Ateliér se Jiří Hůla ptá H. C.-Bressona, jak vnímá skutečnost. Fotograf pohotvě odpověděl: „Nikdy nemyslím na fotografii. Nezajímá mě fotka, ale život. (...) Pro mne je důležité, že zaznamenávám, co cítím. Dělám to intuitivně, ale se smyslem pro formu, pro rovnováhu, pro výtvarný rytmus. (...) Důležitá je jenom vteřina a věčnost. Vteřina je teď a věčnost je čára na vzdáleném horizontu. Žijeme v okamžiku, to je i na fotografii báječné." [9]

Ve svém rozhovoru se Anna Fárová svěřila s tím, že její první setkání s Cartier-Bressonem bylo velmi okouzlující. Při prohlížení časopisu Verve od nakladatelství Teriada, si všimla Bressonovy fotografie „tlačícího se davu, před chrámem Sacré Coeur kolem kardinála Pacelliho, a také snímky z Mexika. Mysteriózní, nádherně tištěné a upravené... Pod fotografiemi jako jméno autora bylo uváděno ještě jen půl jeho dnes ustáleného jména: Cartier. Nevím co, ale něco se prostě se mnou stalo. Bylo to pro mne osudové setkání. Psal se rok 1949, studovala jsem dějiny umění a o fotografii jsem nevěděla nic." [10]

Dále se v rozhovoru Anna Fárová zmiňuje o samotné výstavě ve Francouzském institutu. Pražská výstava byla v podstatě sestavena Robertem Delpirem, který je grafickým autorem knihy, která je předstupňem výše zmíněné fotovýstavy. Zároveň podotýká, že Henri Carier-Bresson měl výstavu téměř totožných fotografií v roce 1988. Tato výstava byla pořádána Galerií FOMA a Francouzským institutem. Taktéž konstatuje její tehdejší nedoceněnost, z pohledu široké veřejnosti. Přikládá to době, která předcházela a srovnává jí s obdobím po válce. Kdežto výstava v roce 1994 nabrala jiný rozměr, na výstavu se stály fronty a Bressonova retrospektiva vzbudila velký ohlas. „ (...) Teď, když jsme prošli společenským zvratem, vášněmi, hysterií, existenčními problémy, chceme se koncentrovat na něco uspokojujícího. Na něco, co stabilizuje rovnováhu světa na první pohled. (...)"[10] Anna Fárová se také kriticky vyjadřuje k samotné adjustaci výstavy. Zejména kritizuje technickou úroveň vystavovaných fotografií, kterým jak je známo Bresson nevěnoval příliš velkou pozornost a nechával tuto práci na svých laborantech. Také kritizuje totožnou velikost adjustovaných fotografií a přirovnává tento trend západnímu stylu. „(...) Trochu bych všechny ty fotografie srovnala, podrobila je hledisku vývojovému, ale i žánrovému a tématickému. To všechno je ale můj subjektivní názor a někdo jiný to může zase vidět jinak." [11]

[9] MRÁZKOVÁ Daniela – *Věčný H. C.-B.*, In: Fotograf 4/94, 8
[10] Ibidem, 10
[11] Ibidem, 9

Jeanloupe Sieff
PORTÉRTY PAŘÍŽE
Únor 1994

„Je skutečností, že erotika každého z nás je jakási tajná zahrada, která dělá z člověka jedinou bytost, jež si je vědoma pomíjivosti svých smyslových požitků."

Jeanloupe Sieff

Únorová výstava ve Francouzském institutu představila jednoho z nejznámějších módních fotografů 60.let. Jeanloup Sieff je stejně jako Helmut Newton, Guy Bourdin a David Baileye ikonou módní fotografie a později představitelem erotické fotografie. Sieffova tvorba se také skládá z dokumentární, krajinářské a portrétní fotografie, kterou kombinuje v mnohých svých fotografiích.

Je synem polských emigratů a narodil se v Paříži roku 1933. Studoval literaturu, žurnalistiku, fotografii a film. Až ve svých jednadvaceti letech se usadil jako fotograf-reportér. Jako mnozí jiní fotografové, začínal jako dokumentární a reportážní fotograf. Byl osloven módním časopisem Elle a stal se členem agentury Magnum. Během jeho spolupráce s Elle se seznámil s pracemi Franka Horvata, který prošel podobnými začátky. Oba fotografové později více používali lehké fotoaparáty na kinofilm, namísto kamer na velký formát. Proto jejich snímky mohly působit až nahodilým dojmem. Pózy byly vždy pečlivě promyšlené a modelky v exteriéru byly fotografovány v bezprostředních pózách. Jeanloup Sieff se stal propagátorem „nenalíčených" modelek, jelikož tvrdil, že modelky v Elle měly své kadeřníky a věděly, jak správně chodit. Ale chtěl fotografovat přirozené ženy, jejich osobitost a ženskost, a proto se chtěl oprostit od idealizujícího glamour stylu. V době, kdy fotografoval pro Harper's Bazaar, nepoužíval vůbec líčení a o jeho fotografiích se říkalo, že modelky používají neviditelný make-up od firmy Revlon.[12] Stále častěji se zaměřoval na erotické fotografie, ve kterých nepopisuje, ale nechává na divákovi pracovat jeho fantazii. Často jsou jeho snímky jenom detaily či poloportréty a to proto, aby více podtrhnul erotičnost fotografované modelky. Modelky mají mnohdy na sobě jen spodní prádlo, punčochy nebo cigaretu, která se stala erotickým symbolem.

[12] BIRGUS Vladimír – *Tajná zahrada, Jeanloup Sieff*, In: Fotograf III/1994, 8-9

Jeanloup Sieff - Londýn, 1964

Dalším jeho typickým znakem je využívání širokoúhlého objektivu. S čímž dosáhl vysoké výtvarné stylizace a využil neobvyklou perspektivu. Jeho inovativní fotografie, které publikoval v již zmíněném časopisu Elle a v Jardin des Modes, mu dávaly stále volnější ruku. V jeho módních fotografiích totiž dává prostor přitažlivosti samotné fotografie a fotografovaný předmět se stal pouze doplňkem. Jak tomu bylo v případě aktu s nebývale velkými koženými botami. V roce 1979 vyadal knihu z kalifornského údolí smrti a později svůj deník z pobytu na Islandu. Dodnes se věnuje v širším záběru reklamní fotografii a natáčení reklam.

André Villers
MEZI MALÍŘSTVÍM, FOTOGRAFIÍ A POEZIÍ

duben - květen 1994

Na jaře v roce 1994 byla k vidění již druhá výstava portrétisty Andrého Villerse, kterou uspořádala Galerie 35. V roce 1969 vystavoval své koláže a montáže v Kramářově vile. Tato v pořadí druhá výstava s názvem "**Mezi malířstvím, fotografií a poezií"**, se zařadila do pořadí celkem tří představených výstav. (Poslední výstava s názvem "**Picasso a jiní umělci"**, se konala v roce 2003 v Jídelnách Obecního domu v Praze.) Villersovu výstavu připravila Anna Fárová a byla otevřena do konce května. Poté pokračovala v Budapešti.

Jeho fotografické začátky byly až příliš podobné s Josefem Sudkem. André Villers byl původně Armén, který se narodil roku 1930 ve Francii. Jeho dětství bylo poznamenáno těžkou tuberkulózou kostí. Skoro 5 let byl upoután na lůžku v sanatoriu ve Vallauris. Seznámil se s nadšeným fotoamatérem, který ho naučil fotografovat. V témže městě vznikla první Villersova fotografie Pablo Picassa. Stal se jeho „dvorním" fotografem. O několik let později se Lucien Clergue stal Picassovým portrétistou. Villers na rozdíl od Clergua portrétuje i jiné významné francouzské osobnosti a dodává jim na autenticitě právě svými zásahy do obrazu. I když jsou autorovy inspirace více či méně čitelné, nepostrádají originalitu a nápaditost.

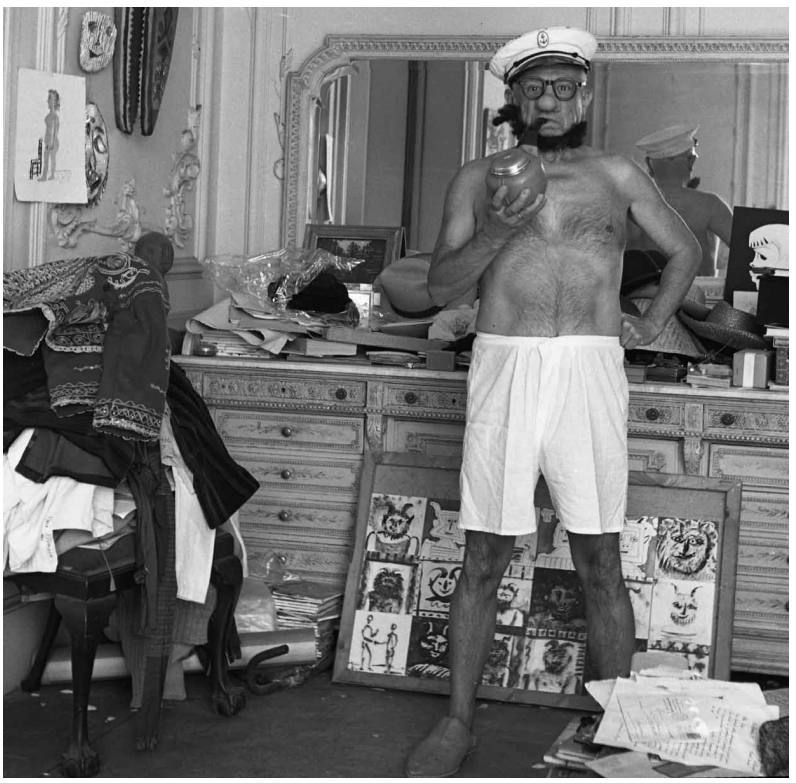

André Villers
Pablo Picasso jako námořník
1957

V článku od Vladimíra Remeše – *Avantgardní zpátečník*, autor popisuje fotografické zásahy Andrého Villerse takto: „Villers pracuje v jakýchsi cyklech, jimiž rozvíjí techniku či postup, který si právě oblíbil. (...) To je případ dekupáží z konce padesátých let, kdy fotografoval Picassovu figurální siluetku, umístěnou jako sochu v daném prostoru a vzápětí nato začal plošné postavičky většinou barevné reprodukce ze známých obrazů, vlepovat v odpovídajícím výškovém poměru do černobílých fotografií.“ [13]

Villers zůstal věrný černobílé fotografii. Na otázku proč nefotografoval barevně, odpověděl: „Dávám přednost černobílé fotografii, protože si barevné pozitivy nemohu dělat sám.“ [14]

William Klein
LE COUPLE TÉMOIN

16. 9. – 30. 10. 1994

Francouzský institut spolu se Správou Pražského hradu, FAMU a firmou Olympus C+S uspořádal výstavu spojenou s promítáním filmů světoznámého, především módního fotografa, Williama Kleina. Výstava se konala na Nejvyšším purkrabství na Pražském hradě, kde autor představil jak své fotografie, tak své filmy.
Vladimír Birgus ve svém článku pro čtvrtletník Štěpánská 35, napsal: „Klein neprošel žádným odborným školením a nebyl proto svazován dobovými fotografickými konvencemi. Nebál se vícevýznamových vizuálních symbolů s širokým prostorem pro myšlenkovou spolupráci diváků, někdy až absurdních kontrastů různých motivů, pohybové neostrosti, netradičních kompozic a výřezů, velkého zrna a vysokých kontrastů.“ [15]

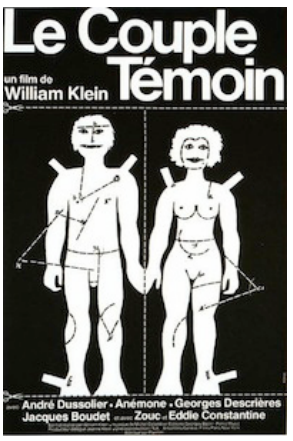

William Klein
Plakát k filmu Le Couple Témoin
1977

[13] REMEŠ Vladimír – *Avantgardní zpátečník*, In: Fotograf 7/1994, 14
[14] Ibidem
[15] BIRGUS Vladimír – *William Klein*, In: Fotograf, 10/94, 8-9

William Klein - Kouř, 1958

William Klein - Klobouk s pěti růžemi, Paříž 1956

Piotr Lenski, Petr Lukáš, Jan Malý, Jan Pohribný, Peter Župnik

MOŘE

14. 11. – 31. 12. 1994

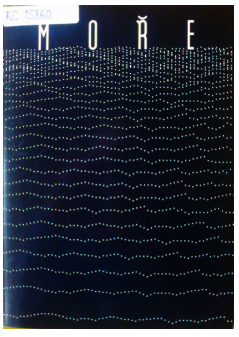

Titulní strana katalogu Moře
1993

Tento fotografický projekt, který se uskutečnil jen několik málo let po Sametové revoluci byl zaměřen na téma moře. Pro nás středoevropany a tehdy na umělce sužované postkomunistickým nadšením, zajisté vyvolal radostnou euforii. Česko-slovensko-polská spolupráce známých fotografů jako byl Jan Pohribný, Jan Malý, Peter Župnik a Petr Lukáš, odcestovali do Bretagne, konkrétně na ostrov Belle Île, kde strávili několik dní v propůjčeném domku francouzského architekta. Ke skupině fotografů se také přidal Jakub Horák, který je dnes známým reklamním textařem a spisovatelem. Každý z autorů se zaměřil na své vlastní pojetí tématiky "moře". Jan Malý viděl moře jako hru tvarů a reality, Jan Pohribný hledal geometrické tvary kamenů a megalitů, Piotr Lenski zase hledal odkazy svatých, konkrétně Svatého Petra. Fotografický projekt vyšel z iniciativy Francouzského institutu v Praze, agentury Radost a fotožurnalistického časopisu Picture Post. Původně se mělo jednat o meziuměleckou výměnu, ale nakonec z toho sešlo. Zřejmě z provozních důvodů.

Polský fotograf Piotr Lenski se stal klíčovou osobou v organizaci této akce, který delší dobu žil v Paříži a měl potřebné kontakty. Pro mnohé fotografy bylo toto období v jejich tvorbě osudové. Možnost vycestovat do Francie a zpozorovat tamní krajinu, bylo pro mnohé odrazovým můstkem v jejich fotografické tvorbě. Jan Pohribný se zaměřil na hru světel a barev na megalitech (megality v Carnacu) a také během této cesty vznikly tři zásadní fotografie, které zařadil do svého cyklu Nová doba kamenná.

Na konci roku 1994 byly pořízené fotografie vystaveny v Galerii 35. Zásluhu na tomto projektu měl ředitel Olivier Poivre d´Arvor s paní Kubelkovou.

Petr Lukáš
Petrův Dolmen
1993

Jan Pohribný
Zeměměsíc
1993

Jan Malý
Moře
1994

Peter Župnik
Bretaň a já
1994

Piotr Lenski
Svatý Petr
1993

1995

SETKÁNÍ VE TŘETÍM ROZMĚRU

Technika holografie, která je známá pro své trojrozměrné snímky se představila v roce 1995 ve Francouzském institutu. Organizátorem výstavy **„Setkání ve třetím rozměru“**, uspořádalo Oddělení pro kulturní a vědeckou spolupráci Francouzského velvyslanectví v ČR s přispěním Musée de l'Holographie v Paříži.

Dějiny holografie sahají do relativně nedávné minulosti. Článek popisující výstavu v Galerii 35, podrobně rozebírá vývoj této nové metody. Po dlouhém hledání, kdy první krok udělal francouzský fyzik Gabriel Lippmann, tzv. „integrální fotografii“, dovoluje plastickou představu předmětu na základě interferenčních fotografií. Technika holografie a první hologramy se poprvé využily až v roce 1964 a to jak ve Spojených státech, tak v tehdejším Sovětském svazu. Ale k plnému rozšíření této techniky byla potřeba vynálezu laseru a laserového světla. Inovátorem se stal francouzský fyzik Alfred Kastler.

Margarete Benyon
1987

Její využití je v dnešní době enormní. Od roku 1984 se začala užívat na platebních kartách, scannerech, snímačích čárových kódů, populárních reklamách, či převedení uměleckých artefaktů do trojrozměrného obrazu. [16]

[16] ŠTĚPÁNSKÁ 35, 4-6/95, 35

1996

Josef Zvardoň
TOULKY
20. 2. – 24. 3. 1996

„Všichni si jsou rovni, navzájem sobě rovni."
František Zvardoň

Fotograf českého původu narozený v roce 1949, který v roce 1985 emigroval do Štrasburku a později do Alsaska, kde se usadil. Jeho cesta k fotografii nebyla zas tak složitá. Mezi různými uprchlíky v uprchlickém táboře si umědomil, že: „...mým životním posláním je, zaměřit se v mém hledání fotografa, na člověka v celé jeho nevyčerpatelné, bohaté a inspirativní kráse." [17] Autor dále popisuje: „Lidské krajiny. A říkám-li krajiny, myslím na brázdy v půdě z masa a krve, myslím na světlo na dětské tváři, na pohled dětských očí, ve kterých se odráží podstata lidského bytí. Jsou to nedokončené obrazy, protože život je příliš krátký. A já jsem si toho dobře vědom, proto se znovu vypravím hledat pravdu, hledat lidské krajiny naší doby."
Jeho fotografickou činnost popsal také francouzský novinář Jérôme Mallien, který hodnotí Zvardoňovy fotografie jako živelné a které se nás přímo dotýkají. Autor článku popisuje význam slova „toulky" a aplikuje ho na Zvardoňovy fotografie. Také se zabývá slovem „čas", který popisuje takto: „František Zvardoň se časem nikdy necítí omezován, nesmlouvá s ním. Čas není ani ke koupi, ani na prodej, plyne jako řeka v Renoirových obrazech svým poklidným, nepřetržitým, chvějivým tempem a na fotografii lidským okem zaznamenán jako ojedinělá, prchavá chvilka.„ [18]
Fotografie jsou protkány určitým tajemstvým, které je potřeba odhalit. František Zvardoň fotografoval jak náhodné momentky, tak panoramatické promyšlené fotografie. Jednou z nich je pohled na krajinu, která je přeťatá širokou silnicí. V levé části snímku je rozmazaný stín autora a je jakýmsi průvodcem na naší cestě při prohlížení publikace.

[17] ZVARDOŇ František – *Toulky*, 1996
[18] Ibidem

František Zvardoň - Toulky, 1996

Autor se zabýval při svých cestách také portrétní fotografií. Ale nepřistupoval ke svým fotografikýcm objektům klasickou formou, ale opět nechal na divákovi tu stále opakovanou hádanku na kterou si každý z nás odpoví jinak.

František Zvardoň - Toulky, 1996

Konkrétně třicetdevět jeho fotografií z cyklu TOULKY-ERRANCES byly vystaveny v Galerii 35. K této výstavě byl vydán také katalog, ve kterém najdeme reprodukce většiny vystavených fotografií.

1997

Frank Horvat
FOTOGRAFIE MÓDY

16. 5. – 27. 6. 1997

„Musím přiznat, že jsem nejprve fotografii považoval za nejjednodušší způsob uměleckého vyjádření. To bylo v době, kdy jsem byl dost starý na to, abych zjistil, že moje básně nejsou dobré a moje kresby jsou ještě horší. Raději, než abych seděl nad prázdným papírem, jsem proto vyrážel s kamerou hledat."

Frank Horvat

Frank Horvat byl synem maďarského lékaře. Narodil v italském městě Abbazia a své mládí prožil ve Švýcarsku. Po druhé světové válce studoval kresbu na Milánské Accademii di Brera. Začal se zabývat grafikou, kterou se začal živit v jedné reklamní agentuře v Miláně. V 50.letech přechodně žil ve Francii, Indii a Británii. Až v roce 1956 se usadil v Paříži.

Jeho život je až nápadně podobný s životem Williama Kleina, jehož retrospektiva byla uvedena v Nejvyšším purkrabství Pražského hradu. Část jeho indických fotografií bylo vystaveno na prestižní výstavě Lidská rodina v Muzeu moderního umění v New Yorku. Horvatovým prvním větším setkáním s módní fotografií, bylo při jeho přijetí nabídky pracovat jako korespondent pro agenturu Black Star v Londýně. Mezi jeho reportážními fotografiemi z konzervativního britského prostředí, dokázal zachytit mnohdy konvenční záběry z tamních ulic či klubů, které byly většinou postaveny na banálních motivech. Dalším jeho projektem ve kterém se zabýval expresivitou, groteskností a absurditou tamních prostitutek, kavárenských „povalečů" nebo striptýzových tanečnic, byl jeho pobyt v Paříži. Používal dlouhoohniskový teleobjektiv, kterým vytvořil charakteristické fotografie, ve kterých se obsahově nejvíce přiblížil Brassaïovým fotografiím. Jeho fotografie otiskl švýcarský časopis Camera v roce 1957, jemuž věnoval celé jedno číslo.

V témže roce Horvat zakládá módní časopis Jardin des Modes, ve kterém měli možnost se představit například Jeanloup Sieff a Helmut Newton. Horvatovy módní fotografie vznikaly na ulici. Fotografoval své modelky na autobusech, v barech a na ulicích. Inspirací se mu staly těžkopádné fotografie od Martina Munkácsiho, který začal fotografovat módu quasi-reportážním stylem již ve 30. letech. V případě Franka Horvata již používal lehký kinofilmový fotoaparát Leica, kterým mohl fotografovat scény, které se mohly zdát jako bezprostřední, ale byly velmi dobře promyšlené.

Fotografie vznikaly pro přední zahraniční časopisy, jako byly Vogue, Harper's Bazaar, Stern, Jardin des Modes, Glamour, Elle a stal se tak jedním z nejlépe placených módních fotografů. Zároveň portrétoval řadu významných osobností, jako byli Frederico Fellini, Marcello Mastroianni, Alberto Moravia a další. Na přelomu 50. a 60.let se stal členem skupiny Magnum a tvořil pro mnichovský časopis Revue reportážní fotografie o různých velkoměstech na všech kontinentech. Na začátku 80.let vytvořil koncept fotografií stromů z ulic New Yorku, které vydal knižně.

Frank Horvat - Módní fotografie pro Jardin des Modes, mezi lety 1957 - 1985

Poprvé v Praze vystavoval Frank Horvat v roce 1993 na skupinové výstavě Východní vítr v Paříži. Jeho módní a dokumentární fotografie z 50. a z 60. let upoutaly pozornost v rámci Měsíce fotografie v Paříži, konkrétně v Muzeu Carnavalet. Výstava ve Francouzském institutu se skládala z více než čtyřiceti černobílých fotografií, pořízených mezi léty 1956 – 1962. Výstavu připravilo Evropské muzeum fotografie v Paříži. Kurátorem byl Vladimír Birgus a Miroslav Vojtěchovský, který byl představitelem společnosti Interkamera.

Frank Horvat - První módní fotografie, Firenze, 1950

Luc Choquer
PLANÈTE FRANCE/RUSKAÏA

10. 7. – 26. 9. 1997

Barevná dokumentární fotografie zažila na konci 20. století velký obrat. Ve Velké Británii se barevné dokumentární fotografii věnovala celá řada předních fotografů (Martin Parr, Paul Graham, Anna Foxová, Chris Steele-Perkins, Nick Waplington, Paul Reas,...), kteří využívali denní a zábleskové osvětlení. Ve Francii se Luc Choquer zaměřil na černobílou fotografii a byl výrazně ovlivněn subjektivním dokumetem Roberta Franka a Williama Kleina. Stejně jako Frank a Kein se Choquer zabýval sociálními tématy, které byly později otištěny v denících jako byl Libération, v měsíčníku Photo-Magazine a dalších. V roce 1985 byl přijat do prestižní agentury VU, kde za svou práci získal cenu kritiky na Měsíci fotografie v Paříži. V roce 1989 byl také členem skupiny Métis, kterou založil společně s Xavierem Lamboursem, Pascalem Dolémieuxem, Martinem Voyeux a dalšími. Tato skupina se zaměřila na fotografie lidí ze středních vrstev a sociální otázky francouzských obyvatel na okraji společnosti. Protože se tehdejší časopisy zajímaly o fotografie slavných osobností a jejich skandály, museli se členové skupiny Métis věnovat i jiným „atraktivnějším" tématům. Konkrétně Luc Choquer fotografuje reklamní fotografie automobilů, cigaret a portrétů slavných osobností. Ale stále zůstává věrný svým sociologickým tématům. [19]

V roce 1992 byla uspořádána výstava a vydána kniha **Ruskaïa**, o ruských mladých ženách v provinčním Novogrodu. Do bývalého Sovětského svazu poprvé odjel v roce 1989, kde se zúčastnil projektu společně s Josefem Koudelkou, který se zaměřil na život v době Gorbačovy perestrojky. Část fotografií z tohoto souboru byla rovněž vystavena na výstavě v Galerii 35.

Barevnou fotografii šířeji využil při fotografování pařížského předměstí, kde barvou podtrhnul výraznou stylizaci. Jeho první kniha vydaná roku 1989 a zároveň výstava Planète France, byla představená v Galerii 35 a se stala jakýmsi sociologickým vstupem do tehdejšího života středních vrstev v západní Francii.

[19] Vladimír BIRGUS: Luc Choquer, Fotografie 10/97, 9-10

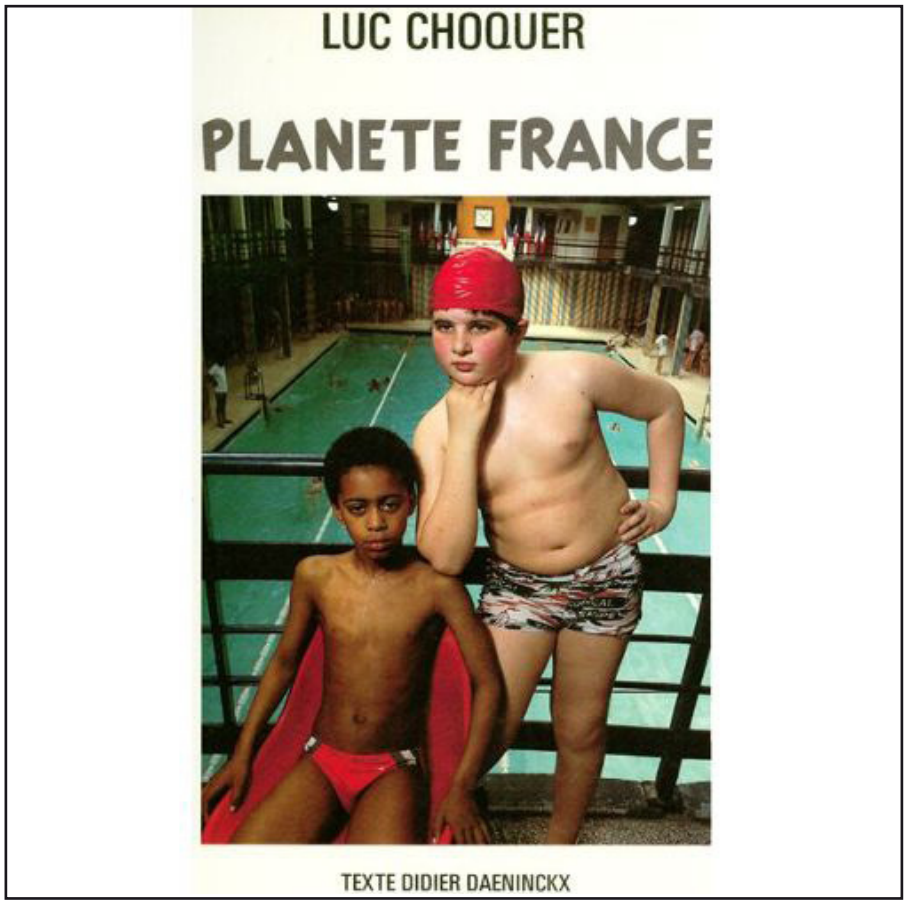

Obálka knihy “Planete Frace”, Luc Choquer, 1989

1998

ÉDOUARD HANNON

12. 1. – 27. 2. 1998

Ve spolupráci s Espace photographique Contretype, Generálního komisariátu mezinárodních vztahů Francouzského společenství Belgie a Francouzského institutu v Praze připravili na začátku roku 1998 výstavu jednak historicko-dokumentární, jednak moderní s tehdy aktuálním pohledem na fotografii.

Édouard Hannon (1853-1931)
Původně profesor botaniky na Universitě v Bruselu. K umění měl blízko, jelikož jeho bratr byl básníkem a malířem. Roku 1883 vstoupil do belgické společnosti Solvay, která začala brzy expandovat a třicetiletý Hannon mohl procestovat celý svět. Začíná se aktivně zajímat o fotografii, proto roku 1974 je jedním ze zakladatelů Belgické fotografické společnosti. Jeho fotografie z cest dokumentují soudobou sociologickou situaci v Syracusách, Spojených státech amerických, Kanadě a v carském Rusku. Tyto fotografie byly vystaveny na první výstavě Photo-Club de Paris, kde také obdržel zlatou cenu. Zároveň dostává roku 1896 zlatou medaili na Mezinárodní výstavě amatérské fotografie v Berlíně. „Zanechává po sobě rozsáhlé dílo, v němž se výrazně odrážejí nejenom jeho umělecké, ale také technické schopnosti.“ [20]
Výstava byla otevřena od 29. ledna do 27. února 1998.

Édouard Hannon, Rusko 1880

Édouard Hannon, Rusko 1890

[20] ŠTĚPÁNSKÁ 35, 1-3/98, 47

Lucien Hervé, Richard Billingham, Raymond Depardon
PHOTOS LEURRES

Fotografická výstava byla pořádaná francouzskou galerií La galerie du jour – Agnès B. Fotografové jako Lucien Hervé, Richard Billingham a Raymond Depardon mimojiné fotografovali Paříž. Svůj pohled ale divákovi nevnucují. Fotografovaná místa ve francouzské metropoli se v jejich snímcích jeví jako města orientálních, afrických a amerických měst. Pohledy jimiž autoři zdokumentovali Paříž spolu s popiskami, které naopak diváka vedou na scestí, ale nechávají na divákovi, aby si našel a přiřadil vyfotografovaný pohled k francouzské metropoli. „Je to skutečně Montmartre, tam, kde naše oči poznávají Broadway? Pochybnosti zůstávají." „ Jsme tak nuceni opustit jednosměrnost vztahu mezi divákem a objektem a vytvořit si k obrazu komplexnější vztah, který Gilles Deleuze nazývá „obvodem", ve kterém se fotografie stává „pohyblivým zrcadlem neustále přetvářejícím vnímání ve vzpomínku." [21]

Raymond Depardon: *„Paris journal" est un mot clé que j´ai invité pour classer mes photographies que je fais sans suject partculier. Ni photographies de travail, ni photographies familiales, elles sont faites pour le palisir et au hasard de mes déplacements dans la capitale."*

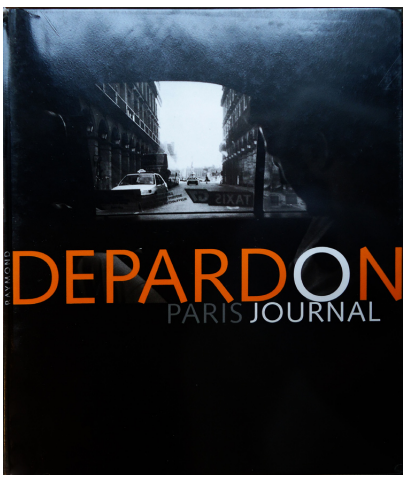

Obálka knihy PARIS-JORUNAL, Raymond Depardon,

[21] ŠTĚPÁNSKÁ 35, 1-3/98, 50

Raymond Depardon ve své fotoknize **Paris journal**, přirovnává mnohé pohledy a nalezená zátiší, která jsou mnohdy identická s těmi, které najdeme i ve vlastním bytě. Jak je již zmíněno, autor se soustředil na ordinérní denní scény jak na veřejných prostranstvích, tak v poklidu domova svých přátel a nových lidských setkáních.

Fotografická kniha má 525 stránek obsahující fotografie od roku 1977 do roku 2004. Autor často vkládá pod jednotlivé fotografie popisky a komentáře. Těmi doplňuje obraz, který je obohacen o příběh a který sám zřetelně vypráví. Je zajímavé pozorovat vývoj v autorově fotografickém životě. Dle mého názoru se Depardon soustředil v 80.letech na čisté a poklidné zátiší a potréty. Mnohé z nich vzbuzují pocit klidu a odpočinku. Opuštěné kolo na rohu ulice s nápisem „Office Franco-Allemand pour la Jeunesse" nebo čistý portrét fotografky Hélène Bamberger v la Bastille. Na začátku 90. let se začíná zajímat o pohledy náhodných kolemjdoucích, různých bizardností vyskytujících se na ulicích a také na architekturu. Fotoknihu Depardon Paris journal bych shrnula do čtyř charakteristik: náhodná setkání, architektura, ale i zátiší, vzbuzující poklid.

Raymond Depardon - Rue des Grandes Augustins, 1985

Marc Riboud
POCTA ANNĚ FÁROVÉ

Duben 1998

Výstava pod názvem „Pocta Anně Fárové“ vedla Marca Ribouda k zamyšlení nad fotografčiným životem. Své dojmy vysvětlil Marc Riboud v časopise Štěpánská 35. Tento francouzský fotograf je současně autorem vystavených fotografií a také autorem, který popisuje ve svých snímcích dojmy z dob okupace v Československu. Marc Riboud zejména obdivuje ženu, která se i přes všechna omezení a zákazy se dokázala prosadit jako význačná historička fotografie. Československým divákům představila přední fotografy jako byli: Henri-Cartier Bresson, Werner Bischof, Robert Capa a další většinou členové fotografické skupiny Magnum. Roku 1965 uspořádala v Praze výstavu - **Magnum**.

Po svém signování Charty 77 se Anna Fárová ocitla bez práce, pasu a její dvě dcery byly vyloučeny ze studií na vysoké škole. Ale její zahraniční přátelé a kolegové jí zůstali věrní a dostála se tak vysoké podpory v zahraničním tisku a médiích.
V roce 1981 uspořádala Anna Fárová výstavu v opuštěném klášteře v Plasích. Vernisáže se zúčastnili: Martine Franck, Anne Philippe, Christian Caujolle a Henri Cartier-Bresson. V článku francouzského deníku Le Monde popsal Hervé Guibert výstavu takto: „Zhuštěnost pocitů jako oblaka nadpřirozeného plynu, jenž omámí pozvolna krev a těla přinutí ke spojení více bratrskému (...) Každý má dojem, jako by prožíval významný okamžik v toku svého života. Anna svírá svými křídly svůj chrám jako anděl strážný. Mluví. Její hlas, její slova se vyhýbají patosu, a přesto se ve tvářích třpytí slzy.“ [22]

Po pádu Železné opony se fotografie dostala do popředí a hrála svou významnou roli. Přiběhli jsme k Anně Fárové, mysleli jsme, že je hrdá a šťastná. Hrdá byla, ale ke štěstí kousek chyběl. „Přišlo to moc pozdě, tolika strádání, bitev, ponižování a vzdávání otupělo chuť na štěstí.“

[22] RIBOUD Marc - Pocta Anně Fárové, In: Štěpánská 35, 4-6/98, 45, 1998

Lucien Hervé
DETAIL JAKO SOUČÁST CELKU

30. 9. – 4. 11. 1998

Lucien Hervé a Le Corbusier tvoří v historii architektury a fotografie nerozlučitelnou dvojici. Když v padesátých letech Le Corbusier přišel s novým způsobem zpracování betonu, tzv. „beton brut“, který se stal odrazovým můstkem pro architetovu tvorbu, v té době byl Lucien Hervé již „součástí“ Le Corbusierovy tvorby.

Lucien Hervé, původním jménem Laszlo Elkan, se narodil roku 1910 v Maďarsku. Po svém studiu ve Vídni odjíždí roku 1929 do Paříže, kde začíná svůj nový život fotografa. V roce 1938 získal místo v Marianne Magazine, kde se živil jako fotograf-reportér. Na konci čtyřicátých let Hervé vyfotografoval Le Corbusierovu Cité Radieuse a jejími snímky se proslavil. Svých 650 fotografií, které nafotil, poslal samotnému architektovi, který ho okamžitě oslovil se slovy: „Máte duši architekta…staňte se mým fotografem.“

Spojení Le Corbusierovy architektury a Hervého černobílých fotografií fotograf přesně interpretoval architektovu estetickou vizi: **hru tvarů na slunci**. Le Corbusierovi a fotografiím architektury Hervé zasvětil celý svůj život. Jeho první výstava se konala v roce 1951 v Miláně pod názvem *Jedno město, dvě architektury*. Další výstavu pořádal v Paříži pod názvem *Obrazy architektury a architektura obrazu*.
Lucien Harvé se nezabýval pouze tehdejší moderní architekturou, ale v roce 1962 byl vyslán francouzskými muzei do Sýrie a Libanonu, kde dokumentoval archeologická naleziště.

Lucien Hervé
Le Corbusier se sochou Totem, Boulogne, 1952

Později přednášel o fotografii v různých částech světa s názvy přednášek Obraz architektury a architektura obrazu, Vnímání architektury, nebo Detail jako součást celku. V článku od Pavla Halíka v časopisu Architekt, autor článku popisuje, že Lucien Hervé zřídkakdy zachycuje velké celky, ale soustředí se častěji na detail stavby nebo její strukturu, která přesněji vypovídá o její charakteristice.
Jeho putovní výstava Le Corbusier se dostala i do hlavnímo města La Valletta na Maltě v roce 1979, kam byla převezna. Nejvíce svých fotografií vystavil v roce 1987, kde jeho putovní výstava **Století Le Corbusiera** byla vystavena v Londýně, Helsinkách, Paříži a Barceloně. [22]

S francouzskými instituty v zahraničí spolupracoval již od roku 1957, konkrétně výstavou **Le Corbusier** v rakouském Innsbrucku a v Barceloně a s dalšími.

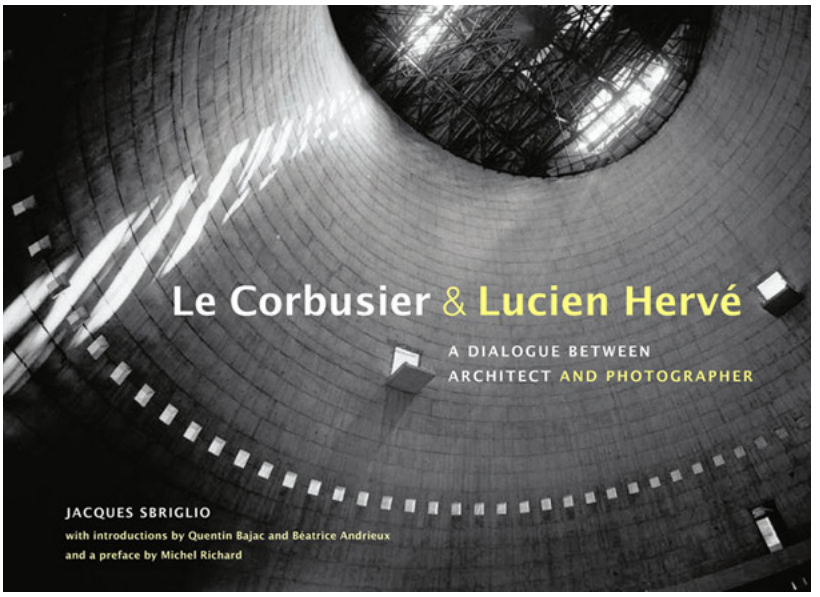

Lucien Hervé - Cité universitaire de Paris, Francie, 1953

[22] HALÍK Pavel – *Lucien Hervé,* In: Architekt 25-26/98, 32

FOTO PRAHA – KOLÍN

3. 6. – 19. 7. 1998

První ročník fotografického bienále se zaměřil a téma **Tělo a fotografie**, jehož cílem bylo zmapovat složité vazby mezi mediálním obrazem a lidskou tělesností.[23] V katalogu prvního ročníku bienále **FOTO PRAHA-KOLÍN** prezident festivalu Pavel Baňka vzpomíná, jak první ročník vznikal. Tento festival se měl každé dva roky opakovat a představit tak laické i odborné veřejnosti aktuální proudy české a světové fotografie ve spojení s médii. Hlavním garantem festavlu se stal Pražský dům fotografie. Kusthistorička Martina Pachmanová se stala hlavní kurátorkou celého festivalu a tématem bienále se stalo téma Tělo a fotografie. "Tělesnost a s ní příbuzná problematika se dnes ve výtvarném umění, ale i ve fimu, divadle a literatuře ozývá stále naléhavěji a hledání v těchto oblastech snad souvisí také s postmoderní nejistotou, čím vlastně člověk na konci tisíciletí je." [24] Jak tvrdí kurátorka festivalu Martina Pachmanová, že s hledáním lidské identity se od devadesátých let stala tělesnost a sexualita. Jedná se spíše o vyhraněnou formu tělesnosti ve kterém je "corpus ohledáván z vnějšku i z vnitřku, v níž je tělo objektem i subjektem, viděným i vidoucím a v němž je řeč hmotného těla a jeho fragmentů, smyslů a gest také doličným předmětem sociálně-kulturního kontextu." [25]

Hlavním cílem projektu bylo odhalit mnohoznačné podoby vztahu těla a fotografie. Festival nebyl zastoupen jen tradičními technikami, ale představil tvůrce, kteří využívají konceptuální, počítačové, ale i videoartové projekce. Nelze opomenout, že vzájemný dialog formou přednášek a besed vedl k obohacování se o zkušenosti ze zahraničí, které neodmyslitelně patřily k hlavním cílům celého projektu. Na festivalu se představil jak **Tono Stano**, tak **Ivan Pinkava** s jeho Vnitřními akty: Tři fragmenty, které vystavil v JNJ Galeire v Praze a **Pavel Mára** se svou instalací Corpusy a figury, vystavené v Kolínské synagoze. Celkově se festivalu zúčastnilo na 52 tuzemských a zahraničních fotografů.
Festivalu se zúčastnili také různé kulturní instituty jako například: Zastoupení Valonsko-Brusel, Americké kulturní centrum, Polský institut, Francouzský institut, Britská rada a Sorosovo centrum současného umění. Francouzský institut se zasadil o výstavu francouzské fotografky Bettiny Rheims, jejíž výstava byla nainstalovaná v Salmovském paláci na Hradčanech.

[23] ŠTĚPÁNSKÁ 35, 4-6/98, 54
[24] BAŇKA Pavel – Předmluva a poděkování, In: Tělo a fotografie, 1. ročník bienále festivalu FOTO PRAHA-KOLÍN, 1998
[25] Ibidem

Ivan Pinkava - Beránek Boží,

Tono Stano - Sense, Top, Farytale Creature, Sumptuous Hair, 1993

1999

CHRISTIAN CAREZ

Zastoupení „Valonsko-Brusel“, Karlovo náměstí 24
25. 10. – 3. 12. 1999

Fotografická výstava, která byla vystavena v budově Zastoupení „Valonsko-Brusel“ na konci roku 1999 (25. 10. – 3. 12.) a „nabízela silný, originální a provokující obraz bořícího se světa, který jak jsme přesvědčeni, žádného návštěvníka nezanechá lhostejným.“

Expozice byla rozdělena na dvě části: **Opuštěná místa** a **Místa zrazeného snu**.
V první části zve fotograf-průvodce diváka na procházku, která vede z Kijeva do Leningradu. Fotografie jsou jakýmsi prostředkem vypravěče po stopách „fiktivních lásek nesoucích pečeť toho, čemu fotograf říká „Ostalgie“. “Opuštěná místa, která působí klidným a prázdným dojmem, ve kterých je patrný lidský otisk. Místa žijící svým vlastním životem tak poklidným, že si toho nikdo nevšimne. Christian Carez, ale dokázal zastavit čas a vyobrazit tak geometrickou realitu všedních věcí. V jeho fotografiích je přítomná lidská stopa, která jen naznačuje dech kolemjdoucího a nechává fotografovanému místu svou volnost.
Místo zrazeného snu je místo, kde civilizace již nemá své jméno a únik, protože nemá jiné východisko. Tyto objekty, jako architektura zbavená duše jen kvílející duše zapomenutých hlasů a v dáli opakujících se gest, hledá Christian Carez místo pro člověka, který zde možná neměl ani své místo.
„Je jeho absence důsledkem kataklyzmatu či spásného útěku?“ [26]

[26] ŠTĚPÁNSKÁ 35, 9-12/99, 57

2000

Christian Carez, Emmanuelle Diancourt, Franck Dubois, Marta Le Dou, Youcef Hadj Moussa

A PŘECE... / ET POUTANT...

Střípky reality, okamžiky zachycené na polaroidové filmy a neostrost je dalším fotografickým tématem vystaveným ve Francouzském institutu. Francouzsko-česká fotografická skupina **Groupe Teton** (Emmanuelle Diancourt, Marta Le Du, Youcef Hadj Moussa, Cyrille Desombre, Franck Dubois a Jean-Jacques Fetet), si neklade za cíl, aby vyvolávala myšlenky svých autorů, ale pomocí pohybové neostrosti, stínů a kontrastu reflektuje obyčejné pohledy neobyčejně. To, co autory spojuje je „zvláštní zaujetí". Něco co není podle jejich vize ordinérní a stojí za to zmáčknout spoušť. „Titon realitu neznásilňuje, zachycuje ji v letu, takovou, jak je cítěna: syrovou, nedefinovatelnou, někdy znepokojivou." Každý z autorů své okolí vnímá jinak a také ji jinak vidí a zobrazuje. Ale pro všechny je fotografie každodenním aktem přítomnosti, něčím spontánním a nevyslovitelným.

Emmanuelle Diancourt se ve svých fotografiích zaměřila na výseky reality, vyprázdněné domy, přírodu, která svou prchavou krásou je časem prchavých světel a tvarů. Pracovala na Polaroid, proto mohla dosáhnout fotografií s pastelovým nádechem.

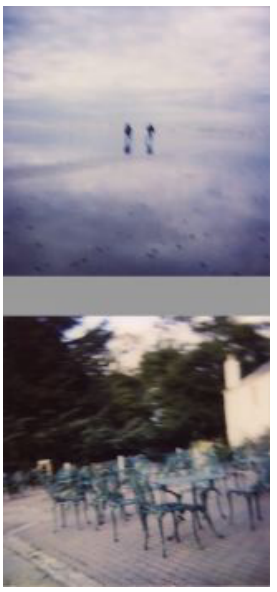

Emmanuelle Diancourt, 1999

Stejně jako **Christian Carez** a jeho opuštěná místa, se **Marta Le Du** dívala přes hledáček na prázdné prostory a jednotlivé výseky reality. Fotografka zobrazila přírodu mnohdy až s geometrickou precizností, kde lze pozorovat i jednotlivá zrnka písku, či stébla trávy. **Youcef Hadj Moussa** žijící v Praze, se rovněž v jeho fotografiích dočkáme pohledu na městskou krajinu a na objekty bez člověka. Divák si připadá, že by byl vtažen do obrazu a stal se jeho součástí.
Franck Dubois, který do této skupiny zapadá svými neostrými a barevnými snímky, dobývá tak příčku silného zážitku z celé výstavy.

Youcef Hadj Moussa - A přece, 1999

COSMÍR (ROSTISLAV & ZLATUŠE)

16. 12. – 22. 1. 2000

Výstava se pořádala v rámci projektu Cosmír, jehož cílem bylo vytvořit originální fotoknihu o Praze, ve které by byly neobvyklé fotografie zachycující život umělců, výtvarníků a jiných osobností. Tento projekt byl připravován již několik let a jednu část tohoto projektu mohli diváci vidět na výstavě v Galerii 35.

Rostislav & Zlatuše jsou uměleckou dvojicí, která připravila velkoformátové fotografie již vystavené v roce 1998 na výstavě **Top foto - Společnýma očima** v Paláci Adria v Praze. Zároveň byly představeni na 33. Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech, jejichž fotografie byly umístěny do foyer velkého sálu v Hotelu Thermal. Než výstava přišla do Francouzského institutu, mohli ji diváci spatřit v galerii Domu fotografie Josefa Sudka, která vznikla ve spolupráci s nadací Czech Foto.

Kosmír a Zlatuše, 1998

Kosmír a Zlatuše, 1998

V rozhovoru pro časopis Fotografie se Rostislav&Zlatuše zmiňují o svém uměleckém životě a také vysvětlují své netypické fotografie. Ráda bych ocitovala část z rozhovoru. [27]

Velkoformátovou sérii fotografií, či přesněji obrazů, kterou nyní vystavujeme, jste nazvali Cosmír. Proč? Je to slovní přesmyčka a chcete tak naznačit, že jde o pohledy do budoucnosti, třeba do jednadvacátého století?

„Rostislav: Ta série je o Kosmu a Všehomíru…ha, ha, ha. Ale vážně, jeden náš italský kamarád neustále žongluje s pojmy Kosmos a Vesmír. Zdálo se nám to zábavné. (…)"

Co je smyslem a cílem vaší současné společné práce?

„Rostislav: (…), ale naše práce, pokud si dobře pamatuji, neměla na počátku žádný primární cíl ani smysl. Vlastně to byla a je určitá výtvarně estetická hra. Naše fotografie jsou, alespoň pro mne, určitou platformou, na níž se odehrávají naše výtvarné monology či diskuze. Jsou také prostředkem umožňujícím absorbovat zkušenosti z ostatních výtvarných disciplín (…) Také je pravdou, že mne práce do šuplíku bytostně nebaví, ba co víc, dohání mě přímo k pocitu nicoty, takže své práci vždy sekundárně nějaký smysl, cíl či uplatnění určím."

„Zlatuše: Chtěla bych pracovat tak, aby nám to bylo skvělou zábavou a všichni s námi byli v jiném, nekonečně krásném světě."

[27] MÜLLEROVÁ, Zlatuše a MÜLLER, Rostislav – Cosmír aneb Rostislav & Zlatuše. In: Fotografie magazín, 1998, 19-26

SÉQUENCES 1-2-3

V rámci Dnů frankofonie se v Zastoupení Valonsko-Brusel konala výstava quebecké fotografky Marion Bordierové. Autorka přijela do Prahy již roku 1998 u příležitosti konání semináře na téma „Cenzura ve fotografii", který se konal v rámci Prvního fotografického bienále Praha-Kolín.

Stejně jako Anna Fárová, fotografka Marion Bordierová vystavovala v klášteře v Plasích. Proto přijala pozvání od Miloše Vojtěchovského, aby se zúčastnila stáže ve středisku Metamedia v tamním klášteře. Autorka vytvořila sérii portrétů umělců, kteří tam již byli. Mezi portrétovanými byli Adrian Fischer, José Mansilla-Miranda a Kaeako Yamamuro. Cílem její práce bylo umístění postavy do omezeného prostoru a zachycení umělce pomocí fotografie s využitím filmového efektu. Pod tímto pojmem se rozumí „časový posun vyplývající z fyzického přemístění diváka, zatímco fotografovaná postava se ve svém zvoleném prostoru téměř nepohybuje." [28]

Je to film, či fotografie? Portréty na hranici jednorázového zachycení okamžiku a delšího filmového záběru nás dovedou na rozhraní magie okamžiku.

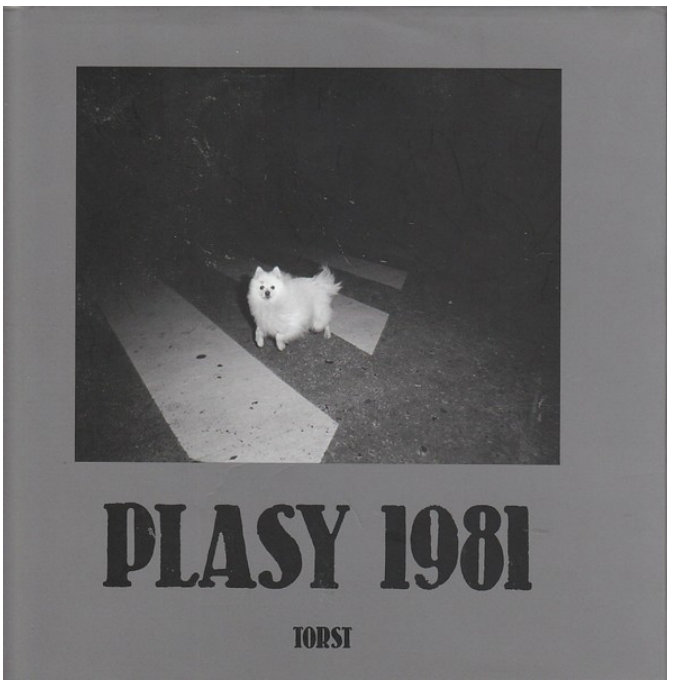

Obálka publikace vydaná u příležitosti výstavy v Plasích, 1981

[28] ŠTĚPÁNSKÁ 4-6/2000, 51

2001

Willy Ronis
FRANCOUZSKÁ HUMANISTICKÁ FOTOGRAFIE

17. 1. – 15. 3. 2001

První fotografickou výstavou v roce 2001 byl soubor černobílých fotografií světoznámého francouzského fotografa – Willyho Ronise. Tehdy 91-letý muž vyprávěl publiku o své téměř šedesátileté fotografické kariéře. Celý život se zabýval živou fotografií a dokumentem. V šestadvaceti letech se setkal s Robertem Capou a Davidem Saymourem, kteří ho svou tvorbou výrazně ovlivnili. Během druhé světové války působil jako divadlník v kočovné divadelní společnosti a poté se usadil v Toulonu ve fotografickém ateliéru. Roku 1944 se vrátil do Paříže, kde se začal věnovat fotografii naplno. Nejprve fotografoval různé žánry (reklama, průmysl, architektury, dokument, reportáž), ale později se zaměřil na dokumentární – živou fotografii. Jeho hlavními objekty se staly kavárny, rušné pařížské ulice, hospůdky, ale i všední situace, které zachytil. Dá se spekulovat, že jeho způsob vidění byl podobný H. C.-Bressonovi a Robertu Doisneauovi, ale Willy Ronis se nikdy neztotožňoval s žádným výše zmíněným fotografickým velikánem. Jak sám říká: „Nikdy jsem se nepovažoval za duchovního dědice žádného z těchto velikánů…,byl jsem uštědřen bolestného hledání vlastních výrazových prostředků. Tu a tam jsem zaznamenal příbuznost…“

V článku od Ludívka Berana se autor článku zmiňuje o jeho působení na Steichenově výstavě **Lidská rodina** v roce 1955. Na této výstavě Ronis vystavoval svého Leteckého modeláře Vincenta z roku (1952) a také svůj Provensálský akt (1949). Jeho fotografie jsou přirozené, je v nich cítit lehkost bytí, ale i momenty radosti a štěstí. Jako první autorskou výstavu na které se prezentoval se konala v roce 1936 a v letech 1953 a 1965 vystavoval společně s Robertem Doisneauem a Brassaïem. Willy Ronis je také autorem několika fotografických knih: **Paris, éternellement (1985)**, **Na nitce náhody (1980)**, **Toutes Belles (1992)**,aj.

Na pražské výstavě je na 80 černobílých fotografií, které se mnohdy staly kultovními pro svou ilustrativnost, či žánrovost. Jen 14 fotografií je na šířku a ostatní jsou zvětšeny na výšku v přesném poměru 24 na 36 cm. Sám si vyvolával filmy a zvětšoval fotografie. Jen zřídka mu pomáhali v jeho temné komoře Robert Capa a další členové skupiny Magnum. Fotografie Williho Ronise se můžou zdát podobné s fotografiemi od Karla Ludwiga, Miroslava Háka, Ladislava Sitenského, Miloňe Novotného a Jindřicha Štreita. Nenápadný pozorovatel čekající na ten správný okamžik, kdy se daná situace dostane do fotografického hledáčku tak, aby vytvořila ten správný dojem. Jak píše Ludvík Beran: „Obohacuje hlavní motiv podpůrnými prvky a malými ději. Citlivý, pohotový a bystrý čaroděj, který svou náhodou přivolává tvořivým okem."

Výstavní soubor vystavený ve Francouzském institutu tak představil skormného velikána, který nenásilným způsobem zobrazoval realitu všedního dne. A nechává v divákovi rozvíjet jeho vlastní pocity a vzpomínky, které v něm dané fotografie vyvolávají.

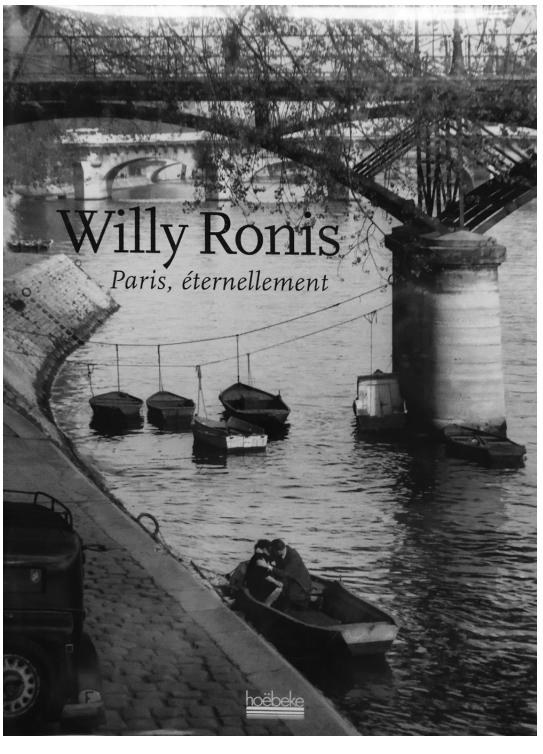

Willy Ronis, Paris, éternellement, 2005

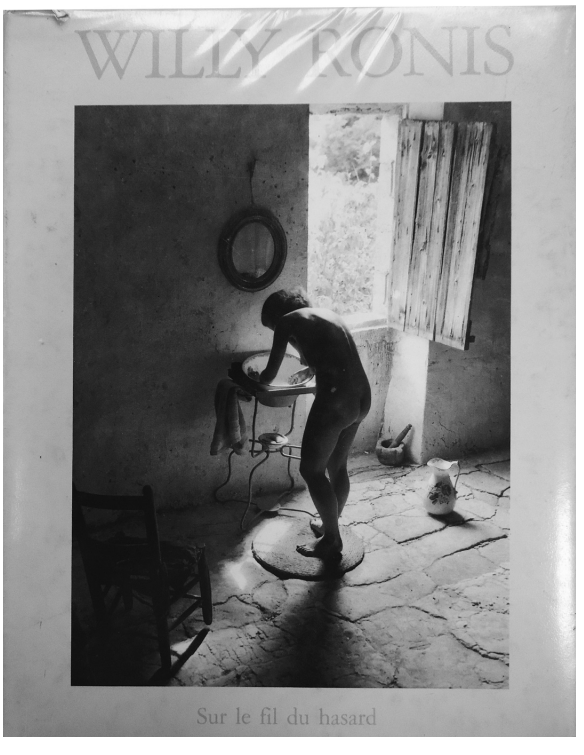

Willy Ronis - Sur le fil du hasard

2002

Jean Dieuzaide
FOTOGRAFIE

12. 4. – 1. 6. 2002

„Být fotografem, to znamená stále objevovat. Vidět a ukazovat překvapivé a neobvyklé věci. Mnozí si však neuvědomují, že překvapivé mohou být i věci všední."

Jean Dieuzaide

Tehdy devadesátiletý francouzský fotograf Jean Dieuzaide vystavoval své černobílé fotografie zachycující všední život odehrávající se okolo něj. Tento muž, který zažil hrůzy světové války nikdy nezahořkl a jakoby si utvořil svůj vlastní svět, který zobrazoval. Dieuzaidovy náměty byly především poetické snímky rybářů, sklizeň vína v Katalánsku, ad. Také se zaobíral reportážními fotografiemi ze Španělska, Lourdes a New Yorku. Během války spolupracoval s žurnalistickými redakcemi, kdy v roce 1955 jako první získal cenu Nicéphora Niépce a roku 1966 získává řád Čestné legie. Na konci 70. let experimentoval s tiskařskými technikami a také si vyzkoušel práci s abstraktními formami, které nazýval *„centrichémigrammes"*.

Pražská výstava se skládala zejména z fotografovy tvorby v 50. a 60. letech. Deiuzaidovy fotografie jsou plné kontrastů, proto autor zařadil do své expzice jak fotografie z železničního neštěstí v Toulouse v roce 1950, tak různé fragmenty rostlin, kamenů a jiných přírodnin. Jean Dieuzaide nebyl jen reportážním „pozorovatelem", ale také rád pozoroval lidské tváře. Proto se začal zabývat tvářemi známých osobností. V roce 1949 vznikl portrét známého hudebínka Borise Viana, kterého vyfotografoval s trubkou. Většina jeho portrétů je inspirována výtvarným uměním, jako je například portrét Salvádora Dalího ve vodě nebo Pabla Picassa s cigaretou. Také zachytil Charlese de Gaulla na letišti v roce 1959. V době vrcholného surrealismu autor pracoval se všedními motivy a vytvořil tak soubor pod názvem **Dovolená v mém domě**, kde experimentoval s možnostmi, které nabízela nová věcnost.

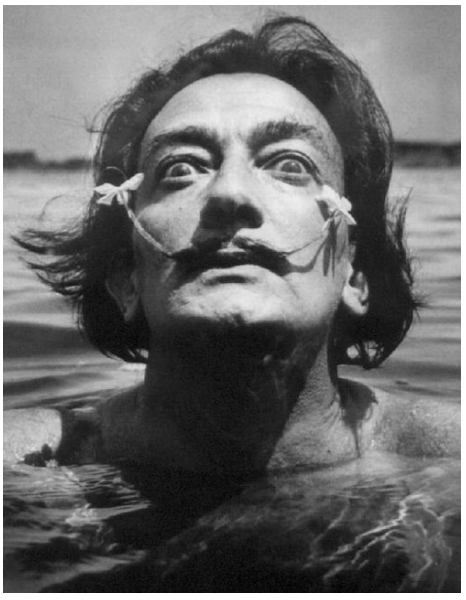

Jean Dieuzaide, Salvador Dalí, 1953

Výstava ve Francouzském institutu jasně charakterizovala tradiční francouzskou humanistickou fotografii, kterou Jean Dieuzaide formuloval jak promyšlenými, světelnými, tak kompozičními záběry s důrazem na precizní kresbu a bohatou tonalitu. Z mnohých fotografií je cítit jemný humor a také vlídnost pohledu, se kterým Jean Dieuzaide rád experimentuje. Myslím, že nejlépe to vystihne citát, který vyřkl Michel Dieuzaide: "(...) chtěl obejmout svým pohledem celý svět prostých bytostí a věcí (...) a znovu a znovu čekal na to pravé světlo, které by dokázalo nejlépe vyjádřit jejich ušlechtilost."
Fotografie z výstavy, které zde publikuji jsou z webových stránek www.fotoaparat.cz

Výstava ve Francouzském institutu, 2002

2006

Josef Koudelka
CAMARGUE

15. 11. – 16. 12. 2006

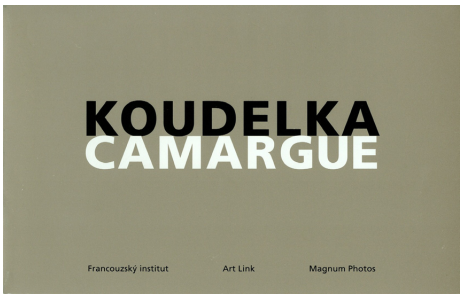

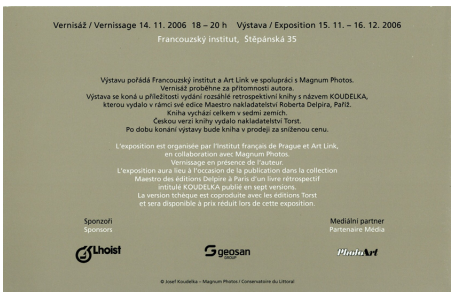

Tomáš Pospěch se ve svém článku v časopisu Ateliér zabýval retrospektivní výstavou slavného fotografa Josefa Koudelky, která se konala ve Veletržním paláci a také výstavou panoramatických fotografií ve Francouzském institutu, pod názvem CAMERGUE. Autor článku zde popisuje dosud největší retrospektivu Josefa Koudelky vůbec. Tato expozice, která navazuje na již zmíněnou výstavu v Galerii 35 je řazena chronologicky. Vystavené fotografie byly téměř shodné s tehdy vycházejícím katalogem Josefa Koudelky. Součástí výstavy jsou i Koudelkovy starší práce, zejména jeho divadelní fotografie a jeho málo známé stylizované snímky z konce 50. a 60. let. Koudelka spolupracoval s dvěmi divadly, Divadlem Na zábradlí a s Divadlem Za branou v Praze. Jeho fotografie byly velmi ojedinělé pro svou stylizovanost a expresi. Od roku 1970 pracuje na svém cyklu **Cikáni**, který také byl vystaven ve Veletržním paláci. Jak podotýká Tomáš Pospěch, Koudelkovy fotografie **Romů** nejsou jen čistou dokumentací, ale jeho osobní výpovědí. Koudelka se soustředí na slavnosti okamžiky, jako jsou pohřeb, pouť, svatba, aj. Nelze zapomenout na snad nejznámější soubor – **Invaze**. Tyto reportážní snímky, které dokumentují okupaci sovětských vojsk v Praze roku 1968, jsou zároveň úvodem do další části výstavy, kterou zahajuje cyklus - **Exily**.

*„Samostatné podlaží bylo věnováno panoramatickým fotografiím z publikací **Černý trojúhelník (1990-94)** a **Chaos (1999)**.“* Tyto subjektivní dokumenty jsou jistým odrazem člověka v přírodě a také reflexe vztahu krajiny a člověka. [29]

[29] POSPĚCH Tomáš – In: ATELIÉR 2/2003, 7

Josef Koudelka - Bouches-du-Rhône. Camargue. Port-St-Louis-du-Rhône. 2004

Manipulátor skutečností – Anna Fárová

„Protáhlé siluety postav širokých ramen, donquijtských proporcí,působí jako bezejmenné, adresně víceméně nepostižitelné, anonymní bytosti.“

Jiří Janeček

Retrospektivní výstava Josefa Koudelky vyvolala nejen řadu otázek, ale i odlišných názorů. Důkazem je článek od Anny Fárové ve čtrnáctideníku Ateliér. Autorka článku Anna Fárová se na rozdíl od Tomáše Pospěcha zabývá detailním popsáním výstavy i z pohledu ze zákulisí a jako autorka jeho monografie Koudelku popisuje z jeho vnitřní strany.

„Koudelka nejenže přetváří skutečnost ve fotografické obrazy, ale předělává i svůj život: vytváří v něm legendu - a vlastně tedy také v tomto směru předvádí uměleckou kreaci.“ Konkrétně u panoramatických fotografií autorka podotýká, že jeho panoramata přírody a krajin nejsou, co se týká technické, ale i vizuální techniky, nic nového. V časopise Graphis byly publikovány panoramatické fotografie od Zdenka Feyfara, který také využíval umístění širokoúhlé fotografie na výšku. Podle Anny Fárové je na výstavě až příliš mnoho panoramatických krajin. Dle jejího názoru právě širokoúhlými fotografiemi celá retrospektiva vrcholí. Zároveň podotýká, že panoramata nejsou Koudelkovou volnou tvorbou, nýbrž fotografiemi vytvořenými na zakázku. Takto vznikl soubor **Černý trojúhelník** a již zmiňovaná druhá část výstavy ve Francouzském institutu – **Camergue**. Fotografovy velké zvětšeniny krajin působí, jako by se člověk sám ocitl v tomto nehostinném místě. V kontrastu se zvuky, které si každý divák při pohledu představí, posunou onu vizuální rovinu do jakési snové reality. [30]

[30] FÁROVÁ Anna – In: ATELIÉR 2/2003, 7

Kdo mě tam poslal? – Aleš Kuneš

Všechny tři články týkající se tehdy probíhající výstavy ve Veletržním paláci se liší ve svém obsahu, ale i rozdílném vidění totožné věci.

Každý z autorů pojímá výstavu po svém a každý ji také jinak reflektuje. Tomáš Pospěch se koncentruje na osobnost Josefa Koudelky a popisuje jak jeho osobní, tak jeho fotografický život. Anna Fárová ve svém článku *Manipulátor skutečnosti*, kriticky nahlíží jak na osobu Josefa Koudelky, tak na uspořádání dané výstavy.

Josef Koudelka - Bouches-du-Rhône. Camargue. Port-St-Louis-du-Rhône. 2004

Všichni tři autoři se shodují na jedné podstatné věci. Josef Koudelka fotografuje tradiční témata, netradičním pohledem. Henri Cartier-Bresson, který využíval lidských siluet a geometrických stínů, se fotograf ve svých nalezených a momentem zachycujících situacích nechal inspirovat.

Aleš Kuneš se zaměřil na okolnosti kolem výstavy (nechuť NG spolupracovat a uspořádat tuto výstavu), ale i faktografickými tématy, jako je vysvětlení pojmů. Aleš Kuneš také popisuje vizuální část výstavy, tedy architektonické řešení. Oddělení jednotlivých souborů pomocí barevných panelů a jejich rozčlenění pomocí tzv. černých intermezz. Ale abych autorovi nepřiřadila jen technické a „politické“ řešení výstavy, pan Kuneš se ve své poslední části článku zamýšlí nad kombinací Koudelkovy osobnosti, tedy života Josefa Koudelky v souladu s jeho vytvořenými fotografiemi.

Josef Koudelka - Bouches-du-Rhône. Camargue. Saintes-Maries-de-la-Mer. 2004

Panoramatické záběry Podkrušnohoří z publikace **Černý trojúhelník,** ukazují původně volné parkové celky po generace utvářené „lázeňské" krajiny zdevastované těžbou uhlí a industrializací. Autorovi (fotografovi) se podaří vyladit překvapivé, propojující konfrontace věcí a přírodnin ve strukturách betonu i reflexech vody. Některé fotografie evokují k nahlédnutí skrze různé průhledy a městské veduty, které jsou zdevastovány přírodními silami a zejména lidským dočiněním.

Dle mého názoru, všechny názory tří autorů se navázejm doplňují. I když se některé postřehy opakují (tomu se, ale nelze vyhnout), lze považovat retrospektivní výstavu za prezentaci velikána světového významu, který svou pílí a pracovitostí dokázal spojit různé žánry fotografie a vytvořit tak jen nepatrnou část ze své životní oddanosti pro pořizování sekundových snímků. [31]

Josef Koudelka - Chaos,Německo, 1997

[31] KUNEŠ Aleš – *Kdo mě tam poslal?* In: ATELIÉR 2/2003, 6

Anne-Lise Broyer, Nicolas Comment
FADING

21. 12. 2006 – 23. 1. 2007

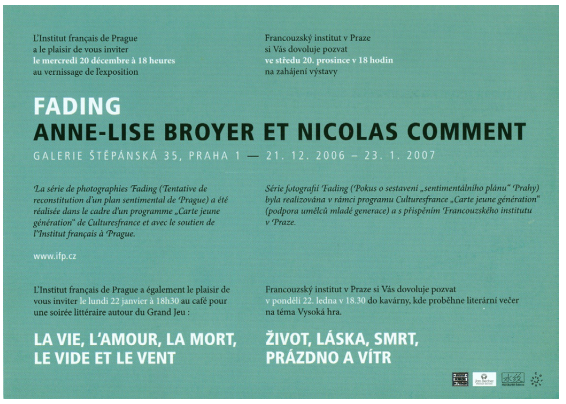

Tento neobvyklý projekt a později vzniklá výstava pod názvem FADING, vznikla v rámci rezidenčního programu Francouzského institutu a Carte-jeune génération Culturesfrance.

Oba autoři Anne-Lise Broyer a Nicolas Comment se pokusili ve svých fotografiích zobrazit nezobrazitelné. Sami autoři popsali svůj záměr takto: "Na začátku byl pokus obnovit "citový plán" Prahy, který v roce 1927 zamýšlel vydat v českém nakladatelství Aventinum Roger Vailland, člen skupiny "Vysoká hra". Z jeho záměru však zbyl pouze jediný dopis; objev z naší cesty je toho náznakem. Jakási "bílá mapa" nebo "bílý podpis", jehož jsme se zmocnili. Tak jsme postupně definovali cestu po hlavním městě Čech a jeho okolí, na mapě jsme zaznamenávali místa spojená se životopisem Vaillanda a jeho přítele, českého malíře Josefa Šímy."[32] Oba fotografové se vydali také mimo Prahu, tedy jak již bylo řečeno, po stopách malíře Josefa Šímy do Jaroměře, Brna, Náchodu a do dalších míst kde působil. Vznikl cyklus rozličných obrazů, které přitahují právě svou jednoduchostí a prostorem pro vlastní vytvoření jakéhosi „citového plánu". Ale co je to plán? Lze ho vstřebat jen jedním nádechem a výdechem?

[32] SCHUBERTOVÁ Petra – *Jak dopadl pokus o rekonstrukci citového plánu Prahy?*, In: http://www.rozhlas.cz/radiowave/stalose/_zprava/jak-dopadl-pokus-o-rekonstrukci-citoveho-planu-prahy--302778, vyhledáno dne: 15. 2. 2013

Fading. Název, který si Anne-Lise Broyer a Nicolas Comment půjčili z oblasti bezdrátových telekomunikací, zcela vystihli jeho odbornou definici: slábnutí „fading“ rozhlasového přijímače. [33]

Francouzský časopis PHOTO Répones v roce 2006 otiskl rozhovor s výše zmíněnou dvojicí o pražské výstavě Fading. Ráda bych citovala několik úryvků z tohoto rozhovoru.

Kdo měl na vás vliv? S kým jste se setkali?

Nicolas Comment: „Prvního fotografa, kterého jsem kdy poznal, byl paradoxně Raymond Depardon. Depardon je významný fotograf, ne pro své fotografie, ale díky svým textům, které píše pod fotografiemi. (...) Zároveň mě ovlivnil Bernard Plossu, který se dle mého názoru neřadí k žádnému žánru fotografie. Není ani reportér, ani výtvarný fotograf...je „svobodný“. Jednou jsem mu tedy napsal a on mě pozval k němu do La Ciotat, kam jsme přijeli s Anne-Lise. Odkud jsme potom odjížděli s plnými kapsami papírků, na kterých byly napsány názvy knih, jmen fotografů a jejich adres...

Nicolas Comment - Fading, 2006

Jakou používáte techniku, materiál, objektivy?

Anne-Lise Broyer: „ Používám Nikon F3 a objektiv 50mm F:1,4. A černobílé negativy Kodak Tri-X. (...)

Nicolas Comment: „ Ale pročpak 50mm? Samozřejmě u Cartier-Bressona a Plousa je to klasika...nicméně tak jako oni, nikdy neupravuji svoje fotografie. Když je fotografie špatná, tak je špatná, potom to zjednodušuje výběr.

[33] Programme IFP, 2006: http://www.france.cz/IMG/pdf/IFP_12_07F-2.pdf, vyhledáno dne 3. 3. 2013
Volně přeloženo, v originálu: „carte jeune génération“

Jak vznikl váš projekt?

Anne-Lise Broyer: „Před odjezdem jsme byli pozváni Yvem Sabourinem (Ministrem kultury), abychom se podíleli na projektu „Prolínání“, který se zabýval současnými textilními výtvarníky. Culturesfrance vytvořila stipendijní program „vizitka mladé generace“ pro realizaci tohoto programu. Francouzský institut v Praze se stal partnerem této akce. (...) Jelikož se oba zajímáme o meziválečnou literaturu, konkrétně o surrealismus a disidentskou literaturu, byl pro nás tento projekt velmi lákavý. Četla jsem úvodní článek od Rogera Vaillanda (člena skupiny Vysoká hra), který se zúčastnil pobytu v Praze, roku 1927. V tomto článku se nacházel tajemný výraz „citový plán Prahy“. Proto jsme se rozhodli jít po stopách Rogera Vaillanda a jeho českého přítele a malíře Josefa Šímy, který byl rovněž členem skupiny Vysoká hra. Fotografie jsme adjustovali do dvojic a vznikaly v Praze a jejím okolí.

„Fading“, výběr názvu

Nicolas Comment: „Slovo ve mně vždy evokuje jistý záběr. A hned po prvním záběru vím, jak se bude celý cyklus jmenovat. Stejné to bylo u mé první publikace, La desserte, která byla jakousi kapesní „road movie“...to samé se týká i „Fading“. Tento název se mi neustále opakoval v hlavě, při našem pobytu v Praze. Přemýšleli jsme o názvu, který je zvučný a vystihuje chvilkový zánik zvuku. Snížení hlasitosti...

Je to rovněž psychoanalytický termín...Zkrátka slovo trochu záhadné, které popisuje jistý stav nestálosti, přerušení... [34]

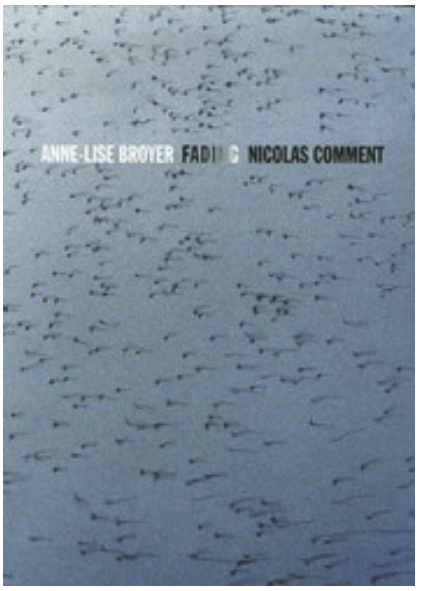

Anne-Lise Broyer, Nicolas Comment
Obálka fotografické knihy FADING
2006

[34] Celý rozhovor přeložen z francouzského fotografického časopisu „Réponses PHOTO“: BÉCHET Jean-Christophe – Prague Topographie Sentimentale, In: Réponses PHOTO, č. 3, 2006, 48-52, http://www.annelisebroyer.com/fr/serie/11/fading, vyhledáno dne 3. 3. 2013

2007

SVĚT V BARVÁCH
Výběr exponátů z muzea Nicéphore Niépce

26. 3. – 18. 4. 2007

Výstava, která se prezentovala v Praze jako zlomek exponátů trvale vystavených v Muzeu Nicephore Niépce se představila od 26. 3. - 18. 4. 2007.

Roku 1861 v rodném francouzském městě Nicéphora Niépce, Chalon-sur-Saône, vznikla sbírka fotografií osobních předmětů a prvních fotografických aparátů, které v té době používal i průkopník fotografie Nicéphore Niépce. Díky velkému vlivu historiků fotografie a darů, které se shromáždily, mohli zakladatelé roku 1974 otevřít tyto prostory a představit tak uměnímilovné veřejnosti místo, kde se „zrodila" první dochovaná fotografie. [35]

Toto muzeum se nezabývá jen historií fotografie, ale podporuje současnou tvorbu, která se nachází v jejích sbírkách. V průběhu let se muzeu podařilo získat významná díla a reprezentativní výstavní soubory. „Muzeum Nicéphora Niépce je dnes jednou z mála institucí, která vlastní úplné a promyšlené koncipované soubory děl uznávaných současných fotografů, jako jsou Patrick Tosani, Elina Brotheurs, Jean-Luc Moulène." [36] Tito autoři byli také zastoupeni na pražské výstavě v Galerii 35.

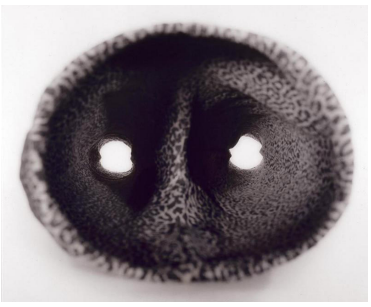

Patrick Tosani – Maska

Denis Brihat - Květiny

[35] http://www.museeniepce.com, vyhledáno 12.5.2012
[36] Programme 3+4 2007, vydal: Francouzský institut v Praze, 2007

Výstava pod názvem Svět v barvách, na které se představilo šest autorů převážně z Francie, pojali každý po svém barvu ve fotografii ve 20. století. Každý z autorů se zabývá jiným pojetím barvy, proto například Franco Fontana reflektuje své fotografie do obrazových tradic, Denis Brihat, John Batho a Patrick Tosani představili svůj postoj k technickým, optickým a geometrickým objektům a Virginie Marnat a Jean-Luc Moulène se zabývají stylyzovanou atmosférou.

Jiří Ernest
STMÍVÁNÍ

8. 4. – 9. 5. 2007

Fotografické výstavy ve Francouszkém institutu se nevystavovaly jen v Galerii 35, ale také v její Kavárně 35 (Café 35). Toto je jeden z mnohých příkladů, kde Jiří Ernest vystavoval své černobílé fotografie pod názvem - **Stmívání**. Jiří Ernest studoval pražskou FAMU a od roku 2000-2005 École supérieure d´Art v Grenoblu, kde strávil rok 2004. [37] Autor se soustřeďuje na své bezprostřední okolí, které fotografuje jak černobíle, tak barevně. Nejčastějšími motivy jsou věci denní potřeby, pohledy z okna, město, neživé předměty a zátiší. Jiří Ernest ale nefotografuje jen zátiší s kapkou mystična, ale také dokument, architekturu a design.

Stmívání je plné kontrastů. Stejně jako každý den, ráno něco nového začíná a večer zase končí. To pravé zachycení okmažiku, kdy lze otisknout nepatrný moment světla, který z přírody, lidí a měst vytváří jiné tajemné bytosti s novým tvarem. Francouzsky slunce vstává a zase ulehá, v Čechách vychází a zachází. Je zajímavé, kolik je názvů pro jeden a tentýž okmažik začátku a konce. „Stmívání je okamžik pro snění. Je to moment, kdy si nemůžeme být jisti jestli to, co nás obklopuje, ještě je nebo zda to už není.“ [38]

V tomto duchem autor vybral i své fotografie, které si hrají s geometrií, jednoduchostí a tajemstvím, které popsal Aleš Kuneš ve své recenzi o vybraných fotografiích: „Ernest uvádí statické a zatím neměnné věci do pohybu s nakažlivým kouzlem sjednocujícím charakter jednotlivých výstupů. Nerozpakuje se třeba úplně změnit obvyklý rytmus.“ [39]

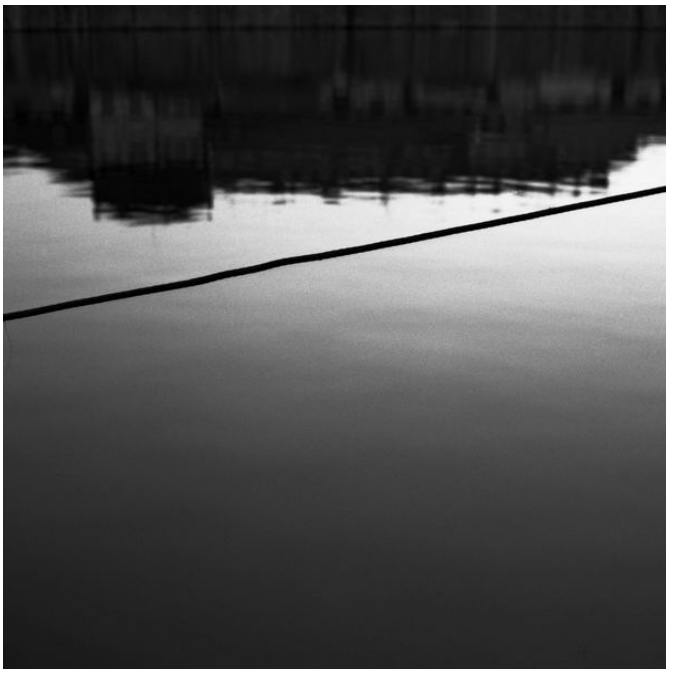

Jiří Ernest - Stmívání

[37] Programme 3+4 2007, vydal: Francouzský institut v Praze, 2007
[38] Ibidem
[39] http://www.jirkaernest.com/o-autorovi, osobní stránky autora – vyhledáno: 12.5.2012

Alain Fleischer
RÁM A ODRAZ

25. 4. – 13. 7. 2007

Tento kontroverzní umělec, spisovatel, režisér i fotograf uspořádal svou vizuální projekci na půdě Francouzského institutu v Praze. Fleischerovo multidisciplinární dílo ve kterém využívá jednotlivé techniky ke zpracování neustále se opakujících témat jsou: *paměť, otisk času a pohybu, odraz, zachycení, projekce, znovuobjevení obrazů*, které transformuje do digitálních technik. Je známý jako režisér hraných, ale i experimentálních filmů (Montagne IV (1986), Zoo zéro (1977-78), atd.) Ale také jako fotograf, s instalacemi **Happy-days (1986-88), Exhibition (1989-2003), Le Regard des morts (1995)**, atd.

Již v deseti letech Fleischer fotografoval fotoaparátem, který dostal od svého otce. Později ho vyměnil v Londýně za malou kameru, kterou začal točit krátké filmy. Kromě fotografie a filmu se věnoval také psaní a malířství. Na vysoké škole Alain studoval literaturu, která ho zklamala a raději se věnoval humanitním vědám, tedy antropologii a sociologii. Alain Fleischer se považuje za interdisciplinárního umělce, který se nechce upínat na jednu oblast, ale chce každé jednotlivé povolání vykonávat „na plno". Jak sám říká: „Rozhodně nejsem spisovatelem, který také fotí, nebo fotografem, který dělá filmy." Ztotožňuje se s renesančními umělci, tzv. Homo universale, ale také s Manem Rayem a László Moholy-Nagym, kteří byli zároveň fotografové, grafici a architekti.

Ve svém rozhovoru s Annou Pravdovou a Bertrandem Schmittem v čtrnáctitýdeníku Ateliér, se nejprve vyjadřuje o své spisovatelské činnosti a poté navazuje na fotografii. „Pokud fotografický projekt není opravdu relevantní pro fotografii jako obor, pro její inovaci, pokud fotografii jako takové nepřináší nic nového, pokud neříká něco, co dosud nebylo řečeno a co je možno říci pouze fotografií, tak mě nezajímá." [40]

V Československu natočil Alain Fleischer černobílý film o židovských hřibitovech. O těchto místech tvdí, že jsou „neobyčejně působivá“ a často velmi opuštěná, jelikož z židovských komunit moc nezbylo. Tématiku smrti a fotografie kombinuje ve svém projektu nazvaný **Pohledy mrtvých**, který vyniká svou křehkostí a pomíjivostí. *„Fotografie samozřejmě souvisí se smrtí, protože vše, co fotografujeme je již minulostí.„* Zajímá ho zejména „znovuzrození“, kde může autor dát postavám nový život. Za znovuzrození Alain Fleischer považuje instalaci fotografií. Velmi často využívá projekcí, které umožňují podtrhnout danou pomíjivost a iluzivnost. „Všechny mé výstavy jsou o iluzi, rozptýlení obrazu, o jeho rozložení v prostoru o jeho fragmentaci, o uvedení do pohybu fixních obrazů pomocí pohyblivých zrcadel, která je odrážejí.“

Výstava **Pohledy mrtvých**, která byla také součástí pražské výstavy ve Francouzském institutu byla sestavena z fotografií, které prošly technologickou „deformací“, a sice tím, že fotografie nebyly ustálené, a proto ztlumené osvětlení nezpůsobilo jejich zánik. Jen malý krok a vše by bylo ztraceno. Takové balancování na provaze je pro Alaina Fleischera tím pravým doplněním tématu. „I obrazy umírají. Dávají jistým způsobem druhý život, ale ani ten není nekonečný.“

Pozvánka na výstavu fotografií Alaina Fleischera, 2007

[40] PRAVDOVÁ Anna, SCHMITT Bertrand: Mnohonásobné odrazy Alaina Fleischera, In: Ateliér 1/2007, 7

Dalším cyklem, který byl představen v Praze, byl soubor **Happy Days.** Tento cyklus byl inspirovaný významnými malíři, jako byli Goya, Rembrandt, Rubens a další. Fleischer vysvětluje, jakým způsobem „oddělí" model z originálního obrazu a použije ho pro svůj vlastní námět. „Vybraný model" promítne na stěnu a fotoaparát snímá odraz na podlaze, na které se pohybuje malá hračka, která za sebou táhne zrcadlo. Snímání obrazu – pohybu, může trvat až třicet vteřin, než se fotografie naexponuje. Autor tak vnímá obraz, který si „půjčil" od Rembrandta nebo Velazqueze a dává mu nový život. „Nechávám ho sestoupit ze stěny, která je stěnou pro obrazy dospělých, na podlahu, která je prostorem pro dětskou hru."

Nejnovějším souborem fotografií, které Alain Fleischer vystavoval v Praze, byl cyklus **Cinecittà**. Obsahem této výstavy jsou projekce filmů, které natočil v Itálii a jednotlivé scény autor přefotil v ulicích Říma. Záběry se později promítaly v římských ulicích a vytvořily tak obrazy ve svém autentickém prostředí. Dalším souborem byla **Noc tváří**, která byla koncipována podobným způsobem. Posledním souborem byly černobílé fotografie lesknoucích se předmětů (příbory, nádobí, atd.) s odrazy lidských tváří. Fotografie jsou rozmazané a motiv zániku a pomíjivosti je zde dobře znatelný.

Závěrem se Alain Fleischer ve svém rozhovoru zmiňuje o svém cyklu Happy Days: „(…) Zatímco mnoho mých cyklů, jako například Happy Days, je stopou něčeho, co „nebylo", co v této podobě nikdy neexistovalo, co nikdy nebylo viditelné prostým okem, a čeho jsem viděl výsledek až v laboratoři." Tedy zachycení okamžiku, který je pro nás, tak podstatný. [41]

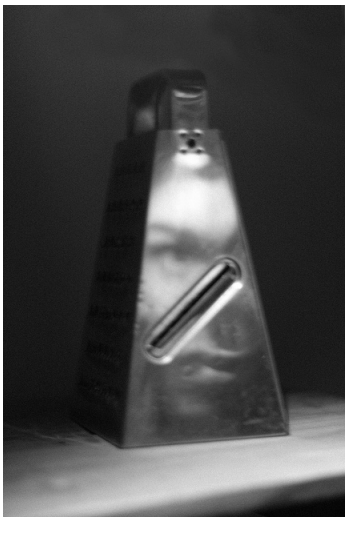
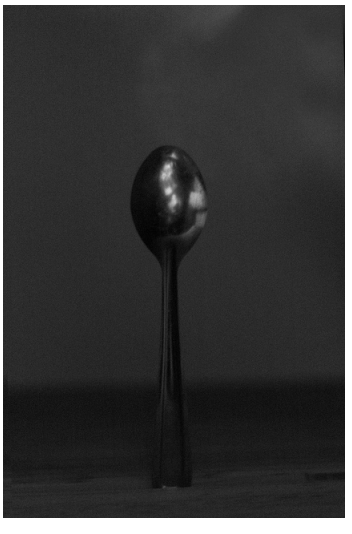

Alain Fleischer - Rám a odraz

[41] Ibidem

Jindřich Štreit
14 POHLEDŮ NA OKRES SAINT-QUENTIN

srpen - září 2007

"...setkávání dvou nesourodých věcí, laskavost, něžnost a krása objevená pod primitivní živočišností."

Michel de Guevel

Světoznámý dokumentarista a profesor Jindřich Štreit byl častým návštěvníkem Francie. Roku 1991 vytvořil dokumentární cyklus o Červeném kříži ve městě Reims. V roce 1992 Jindřich Štreit vyfotografoval Čtrnáct pohledů na Saint-Quentin, kterou představil v Galerii 35 v roce 2007. Michel de Guevel ve své předmluvě v katalogu výstavy popsal práci Jindřicha Štreita takto: " Hybnou silu takové práce je vzájemná důvěra mezi fotografem a lidmi ve školách, v továrnách, ve vězení, v soukromí rodin, na schůzích, zábavách, svatbách i pohřbech... Lidé otvírají dveře a tím dávají klíč od své masky. Jsou tisíce fotografů, kteří dělají milióny fotografií, ve kterých však chybí okamžiky pravdy. Mají všechnu nezbytnou techniku, ale často postrádají to nejdůležitější - umění vcítit se, spoluprožívat."

Tento fotografický projekt vznikl v myslích obyvatel francouzského okresu Saint-Quentin v únoru 1992. Města, ve kterých Jindřich Štreit fotografoval: Castres, Contescourt, Fayet, Gauchy, Grugies, Harly, Homblières, Lesdins, Morcourt, Neuville-St-Amand, Omissy, Remaucourt, Rouvroy, Saint-Quentin. Hlavním záměrem místních obyvatel bylo, aby se z administrativní oblati stalo lidské společenství. Proto pozvali českého fotografa Jindřicha Štreita, aby přišel do jejich domovů a vstoupil tak i do jejich vlastních životů. Jak popisuje Michel Guevel, Jindřich Štreit fotografuje to, co není vidět a co se vidět nechce. Zároveň chce, aby se lidé stali hmatatelnými a aby k sobě nalezli cestu skrze Štreitovy fotografie. V mnohých fotografiích je vidět lidské utrpení, smutek a rozhořčení, ale i štěstí a radost, která vychází z lidí, kteří se stali objekty před Jindrových fotoaparátem. Když člověk listuje katalogem 14 pohledů na okres Saint-Quentin, vidí staré lidi sedící u stolu, kteří právě večeří. V podstatě je to banální situace, kterou zažívá většina z nás. Ale z těchto černobílých fotografií dýchá život, který jako by diváka vtahoval do tohoto nepatrného okamžiku. Fotografie byly adjustovány do černých rámů s bílými paspartami. Diváka přivítala úvodní fotografie a portrét Jindřich Štreita ve stejné velikosti, jako byly ostatní fotografie.

Jednotlivé okresy byly odděleny velkými plakáty s nápisem 14 regards sur le district Saint Quentin. Součástí výstavy byly i vydané fotoknihy a časopisy.

Dalším projektem, který vznikl pro francouzské Musée d´art et d´historie Belfort, byla publikace A coeur perdu v roce 1999.
Fotografická kniha obsahuje, jak fotografie z celého světa, tak snímky z Československa. Opět ve Štreitových fotografiích nacházíme něhu, laskavost a odhodlání se ponořit do lidských osudů.

Výstavy:
Mai de la photo, Reims (1991)
Pražský dům fotografie, Saint-Quentin (1992)

Publikace:
14 pohledů na okres Saint-Quentin, Praha 1993
Le Quai de Rohan - Nouvelle Ville, Ville Lorient, 1994
Lidé ledkových dolů v Alsace, 1998
A coeur perdu, 1999

Projekty:
Croix Rouge, Remeš, Francie (1991)
14 pohledů na okres Saint-Quentin, Francie 1993
Oberon v Joinville. [Cyklus fotografií o přípravě loutkového představení.] Joinville, 1993
Nábřeží Rohan. Lorient, Francie 1994
Lidé z ledkových dolů. Alsasko, Francie, 1998

Jindřich Štreit, Saint-Quentin, 1992

Instalace výstavy 14 pohledů na okres Saint Quentin, Galerie 35, 2007

2008

Robert Doisneau
ANEB OBRAZ JINÉ FRANCIE

7. 12. 2007 – 31. 1. 2008

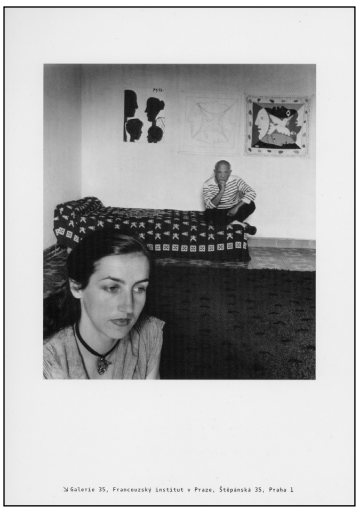

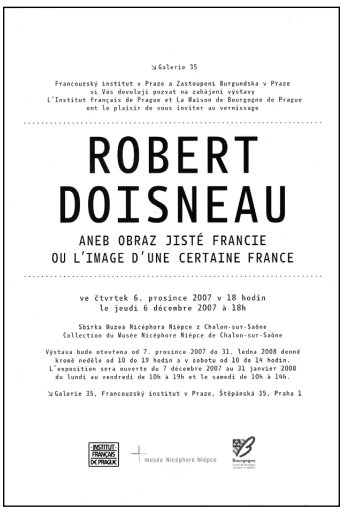

Galerie 35

Francouzský institut v Praze a Zastoupení Burgundska v Praze
si Vás dovoleji pozvat na zahájení výstavy
L'Institut français de Prague et La Maison de Bourgogne de Prague
ont le plaisir de vous inviter au vernissage

ROBERT
DOISNEAU

ANEB OBRAZ JISTÉ FRANCIE
OU L'IMAGE D'UNE CERTAINE FRANCE

ve čtvrtek 6. prosince 2007 v 18 hodin
le jeudi 6 décembre 2007 à 18h

Sbírka Muzea Nicéphora Niépce z Chalon-sur-Saône
Collection du Musée Nicéphore Niépce de Chalon-sur-Saône

Výstava bude otevřena od 7. prosince 2007 do 31. ledna 2008 denně kromě neděle od 10 do 19 hodin a v sobotu od 10 do 14 hodin.
L'exposition sera ouverte du 7 décembre 2007 au 31 janvier 2008 du lundi au vendredi de 10h à 19h et le samedi de 10h à 14h.

Galerie 35, Francouzský institut v Praze, Štěpánská 35, Praha 1

INSTITUT FRANÇAIS DE PRAGUE
musée Nicéphore Niépce
Bourgogne

Francouzský institut měl tu vyjímečnou možnost vystavit práce jednoho z nevýznamnějších fotografů 20. století, Roberta Doisneau. Myslím, že nemusím představovat Doisneaovy fotografie, které vznikaly po dobu téměř šedesáti let. Jeho šestý smysl vystihnout to podstatné z dané situace a vtisknout své obrazy na fotografický papír, které se staly jakýmsi archetypem Francie 20. století. Přínosné bylo jeho přátelství s umělci z rozličné výtvarné scény, jako byl například Pablo Picasso nebo Jacques Pévert, které později fotografoval. Autorovy fotografie mezi léty 1945-1960, patří mezi ty nejslavnější. Fotografie z tohoto období byly k vidění v Galerii 35. Tak rozsáhlá výstava Doisneaových fotografií, byla představena vůbec poprvé v České republice. Soubor 53 fotografií zapůjčilo Muzeum Nicéphora Niépceho z Chalon-sur-Saône, které uspořádalo výstavu zmíněnému fotografovi již v roce 1978. Všechny fotografie jsou signovány autorem a vznikaly pod Doisneauovým dohledem. [42]

[42] Program 11-12 2007

Muzeum Nicéphora Niépceho představilo v roce 2010 Doisneaovy fotografie pod názvem **Ve středu tetování** (Les tatouages au milieu). Ve spolupráci s Ateliérem Roberta Doisneau v Montrouge a Národním centrem pro filozofii (Centre national des arts plastiques), mohly být vystaveny kontakty, ale i hotové fotografie potetovaných umělců, tanečnic, boxerů a dalších. Všechny fotografie pocházejí rovněž z 50. let, tedy z období, které bylo často podceňované.

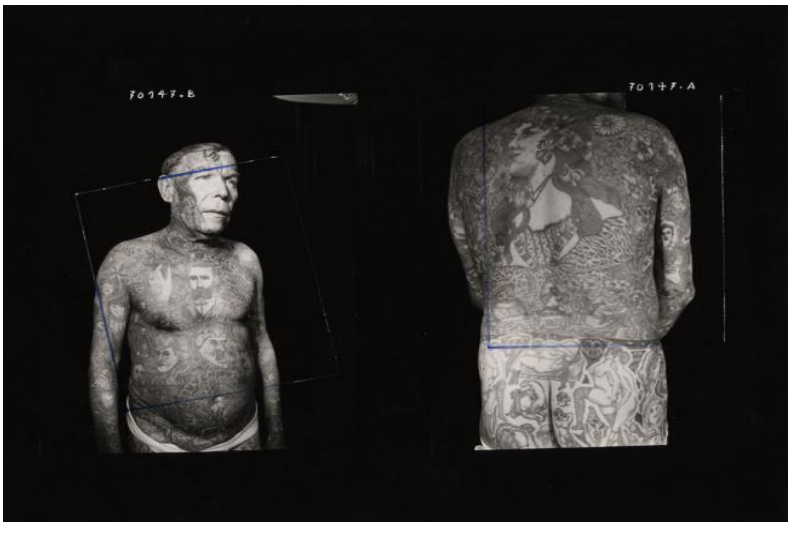

Robert Doisneau - Richardo, 1950

Robert Doisneau - Le remorqueur du Champs de Mars, Paris, 1943

Ondřej Bouška
HORIZONTY/LES HORIZONS

4. 12. 2007 – 19. 1. 2008

Ondřej Bouška, absolvent Střední průmyslové školy grafické a pražské FAMU, se specializoval ve své fotografické tvorbě na krajinu, kterou fotografoval z různých úhlů pohledu. Svůj cyklus Horizonty samotný autor popsal takto: „Umisťováním nových geometrických prvků (přímka-linka, čtverec) do krajiny jsem chtěl docílit změny vizuálního vyznění pohledu na krajinu. Umístěním těchto prvků vznikly nové souvislosti a dominanty, s kterými jsem dále pracoval – vymezoval se vůči krajině a roli horizontu v ní." Čtvercové fotografie různých úseků v krajině, do kterých fotograf aplikoval bílou plochu, celkově rozbíjí utvořenou hramonii a vkládá do ní svou čistotu.

Autor se opíral o myšlenky známého filozofa Jana Patočky, který vnímal horizont jako „obzor, který obkličuje všechny jednotlivosti dané krajiny, její vizuální části, ale překračuje ji. Vidíme vždy jen výsek, který si doplňujeme do celého okruhu. Pohybuje-li se centrum, mění-li se pohledy, mění se předměty, přesunují se z periferie k centru a naopak, ale horizont zůstává stát, je stále zde, nemění se."

Výstava byla vystavena v Café 35, možná právě proto její umístění do prostoru kavárny krajinám dodalo jiný rozměr. Pohled do neposkvrněné přírody s šálkem kávy zajisté dovedlo diváka k jeho oblíbeným místům a v rušné kavárně se mohl na chvíli zklidnit, a tak prožívat čistotu bílého čtverce i obklopující krajiny.

Annie Assouline
RUCE SPISOVATELŮ

7. 3. – 13. 3. 2008

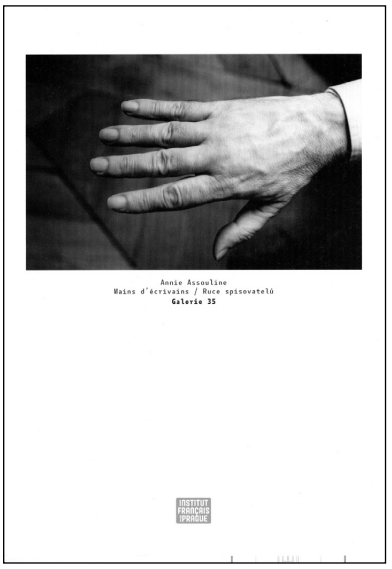

Francouzská fotografka Annie Assouline se ve svých fotografiích představených v Galerii 35 zaměřila na ruce známých spisovatelů, které potom fotografovala. Součástí fotografií rukou jsou rovněž černobílé portréty francouzských spisovatelů. Tato putovní výstava byla představena ve francouzských institutech po celém světě. Ruce spisovatelů byly k vidění jak v Kijevě, tak v Moskvě, Dublinu, Praze, Rumunsku, ad. Ve svém předchozím cyklu se Annie Assouline věnovala rukám dělníků. Ruce jsou nástrojem naší obživy. Proto fotografie rukou různých lidí s rozdílným povoláním je pro Annie jakousi bránou do duše člověka. „Jediná věc, která se z této perspektivy mění jsou ruce, množství rukou, bledých, neklidných nebo čekajících (...) každá má svůj tvar a barvu, některé jsou holé, jiné obtěžkané prsteny a chrastícími náramky, některé chlupaté jako divoká zvěř, jiné pružné a vlhké jako úhoř, ale na všech se zračí hluché napětí a nesmírná netrpělivost.“ [43]

[43] ZWEIG Stefan – Čtyřiadvacet hodin ze života jedné ženy, 2009

Fotografie byly koncipovány ve dvojicích v černých rámech s bílou paspartou. Decentní řešení s přiloženými popisky, dodaly na vážnosti a působivosti vystavených fotografií. Tento soubor vznikal po dobu skoro dvacetipěti let, kdy se Annie Assouline setkala s Claude Lévi-Strausse, Jürgen Habermas, Emmanuel Lévinas, Françoise Sagane nebo Philippe Sollers, kteří jsou také mezi portrétovanými.. Celkem zpodobnila na sedmdesát spisovatelů, kteří na chvíli odložili svou práci, a tak vydali své svědectví o své duši. [44]

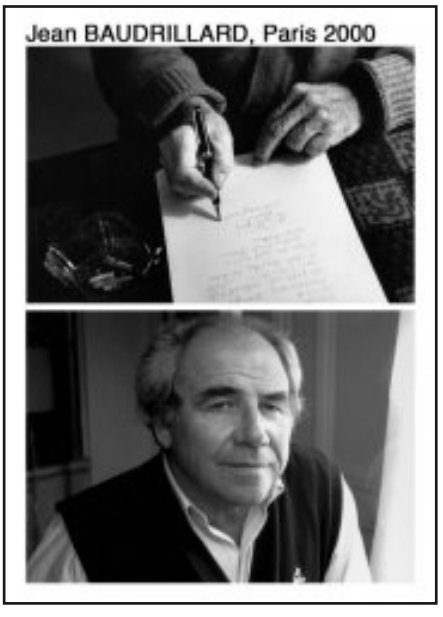

Annie Assouline, Ruce spisovatelů

[44] http://www.ifp.cz/08-02-13-03-Annie-Assouline-Ruce, vyhledáno 13. 2. 2013

Sarah Moon
OD MODELKY K UZNÁVANÉ FOTOGRAFCE

7.- 31. 5. 2008

Sarah Moon je známá především jako modelka a později jako význačná fotografka. Po svých uměleckých studiích se živila modelingem. V té době jako samouk spontánně pronikla do fotografie, kterou poodkryla zákulisí módní avantgardní fotografie. Se svými fotografiemi slavila velký úspěch, kdy byla přizvána k výstavě **Modinsolite**, s názvem Pozice Avantgardy v módní fotografii, kterou uspořádala pařížská galerie Delphire. Ale Sarah Moon se nezabývala jen módní fotografií, pronikla do světa filmu a vytvořila tak na stopadesát reklamních spotů (L´Oréal, Cacharel, TWA, Dupont, Teflon, atd.) Nezůstala jen u krátkých spotů, ale vytvořila i několik celovečerních filmů, jako jsou Mississippi One (1990), Contacts (1994) a Henri Cartier-Bresson Point d´Interrogation (1995). O svém filmovém působení se zmiňuje v rozhovoru od Pata Boothe pro časpois PHOTOICON: "Často jsem pracovala pro Cacharel. Je to krásná výzva ztvárnit náladu ve třiceti vteřinovém až minutovém videu. (...) Připouštím, že někdy vidím své fotografie jako jednotlivé snímky ve filmu. Když se podíváte na moje fotografie, nemůžete uniknout pocitu, co předcházelo a co bude následovat. (...) Vydávám se touto cestou, tedy mým osobním vývojem." [45]

Tato výstava byla uspořádaná ve spolupráci s Leica Gallery Prague, kde byl k vidění cyklus fotografií s názvem **Cirkus** a kde se promítal stejnojmenný film.

[45] Zdroj: http://www.photoicon.com/piinterviews/108/ , vyhledáno dne: 12. 4. 2013

I worked a lot for Cacharel. It´s a wonderful challenge to create a mood in thirty seconds or a minute. It´s an exercise in condensation. I suppose, in some ways, I see my photographs as a single frame in a movie film. When you look at my photographs, you can´t escape the thought of what has gone before and of what will follow. They capture the moment and reveal a situation that has both echoes from the past and implications for the future. So in this way, making movies is a natural progression for me.

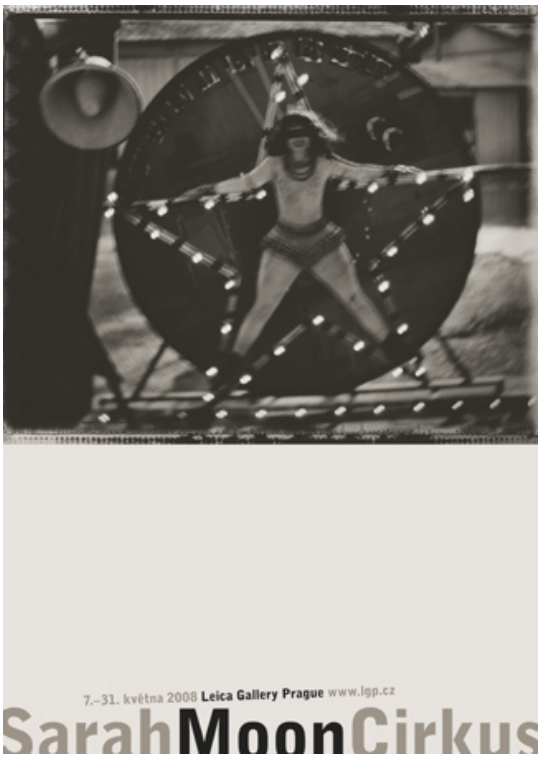

Sarah Moon - Cirkus, 2002

Yann Arthus Bertrand
ALIVE

11. 6. – 30. 9. 2008

Fotografická výstava světoznámého francouzského fotografa se konala na Náměstí Republiky v Praze. Tento fotograf se dívá na svět z ptačí perspektivy, a tak reaguje na diskutovaná témata týkající se vlivu člověka na životní prostředí. Hlavním jeho cílem je pomocí fotografií upozornit člověka na rizika jeho nezodpovědného chování vůči přírodě.

"Je tady několik krásných fotografií zvířat, je tady vyčíslená bilance za náš způsob života, ale také příklady změn, ke kterým bychom měli směřovat. Všichni jsme za Zemi odpovědní. Uvědomme si, že je na každém z nás, aby začal jednat, konat jednoduché a zjevné činy. Každé ze svých každodenních činností bychom měli dát smysl. Už je na čase." [46]

Ve svých třiceti letech se rozhodl odjet do Keni, kde tři roky pozoroval lví rodinku. Fotoaparát se mu stal pomocníkem, aby zdokumentoval místní přírodní rezervace a jejich stav. Při svém pobytu v Africe využíval horkovzdušný balon a byl tak vůbec prvním fotografem, který takto fotografoval Zemi z ptačí perspektivy. Zároveň natočil několik dokumentárních filmů (Planet Ocean, Forest, Desertification, ad.) Své fotografické výstavy zásadně zasazuje do veřejného prostoru, aby byly co nejvíce přístupné veřejnosti. Nyní vystavuje Yann Arthus Bertrand své barevné fotografie pod názvem **De la Terre à l´homme**, ve Val d´Aoste v Itálii.

[46] http://ifp.cz/11-06-30-09-Yann-Arthus-Bertrand, vyhledáno dne: 14. 4. 2013

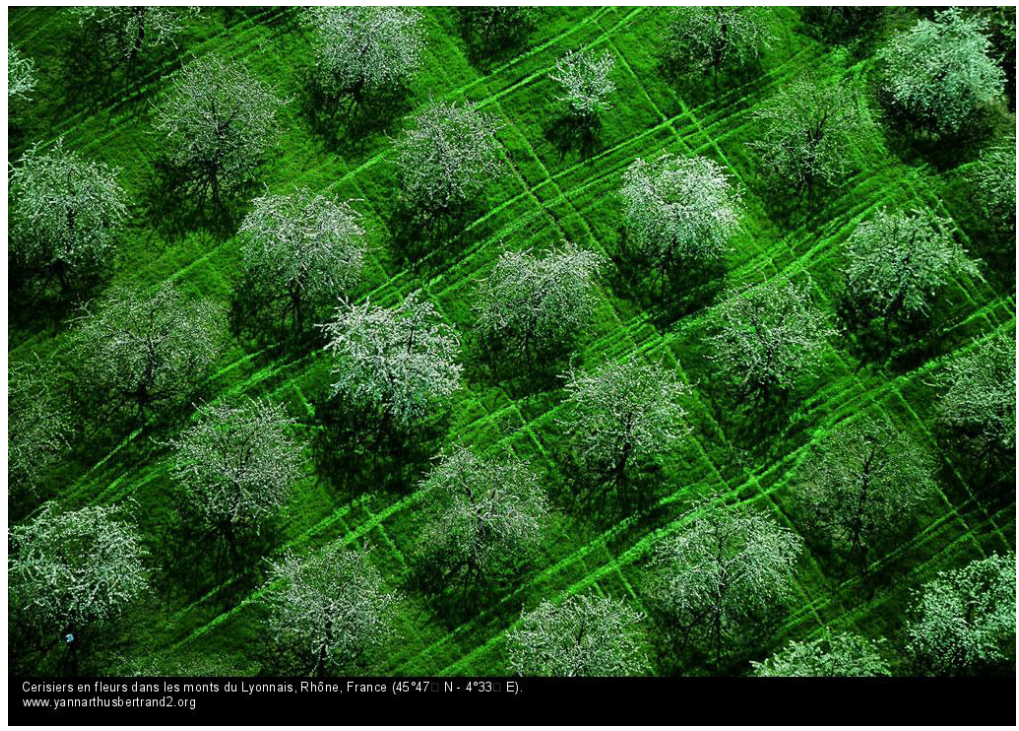

Yann Arthus Bertrand

Yann Arthus Bertrand

Bruno Barbey
KVĚTEN 68

9. 10. – 29. 11. 2008

Francouzský institut v Praze ve spolupráci s Pražským hradem uvedl na podzim roku 2008 výstavu nejprestižnější fotografické agentury - Magnum.

Slavné „osmičky" neprovázejí jen českou historii. Dá se říci, že přelomový rok 1968 se vryl do paměti všem, kteří na jednom z pěti kontinentů vnímali dobové události. Invaze sovětských vojsk, kulturní revoluce v Číně, genocida v Biafře, smrt Martina Luthera Kinga a dalších jiných událostí, které ovlivnily světové dějiny. Rok 1968 nebyl jen rokem bouřlivých a tragických událostí, ale výstava vkládá do kontrastu skoro až uměle radostné chvíle, jakými byl například Andy Warhol, který z obyčejných Cambellových plechovek udělal slavné výstavní objekty, nastoupilo období hippies a Pop-artu, Jimmy Hendrix byl na vrcholu své rockové kariéry…
Fotografická výstava představila snímky z jednoho roku a z pěti kontinentů. Mezi fotografy, kteří zdokumentovali tento osudový rok, patřil Josef Koudelka, Bruno Barbey, Robert Kennedy, Daniel Cohn-Bendit, Jean-Luc Godard a další.

Francouzský institut představil fotografie dokumentárního fotografa a člena skupiny Magnum - Bruno Barbeye. Tato putovní výstava pod názvem **Květen 68**, byla nejprve uvedena na přelomu dubna a května v Istambulu, poté se přemístila do Paříže (22. 5. – 14. 6. 1998), konkrétně do La Galerie des Editions du Pacifique. A nakonec na podzim od 9. 10. - 29. 11. , byly fotografie Bruna Barbeye k vidění v Galerii 35. Tato výstava byla uspořádaná k čtyřicátému výročí historických událostí, jež se odehrály v Paříži roku 1968. Zároveň byla připravena k šedesátému výročí založení agentury Magnum.

Bruno Barbey dokázal historické situace zachytit tak, že si nedělá žádné iluze o této "velké vzpouře dospívajících žijících v jedné z nejbohatších zemí světa" v porovnání s Pražským jarem, které jak sám říká, mohlo být mnohem silněji potlačeno. Barbeyovy fotografie jsou dnes jedny z nejznámějších z tohoto období a k výstavě v Galerii 35 byly přidány fotografie, které doposud nebyly nikde publikovány.
Součástí výstavy byl film od Caroline Thienot-Barbey, May 68 seen by Bruno Barbey. [47]

[47] Rozhovor s Bruno Barbeyem, In: http://www.magnum1968.com/detail/004.html, vyhledáno dne 20. 3. 2013

2009

Jean Claude Couval
MÍSTA K POBÝVÁNÍ

9. 9. – 10. 10. 2009

Výstava se skládala ze čtyřiceti fotografií na kterých Jean-Claude Couval zdokumentoval tzv. „obrazy vnitřku“, tedy interiéry lidských obydlí. Fotografie jsou mnohdy pojímány s nadsázkou a vtipem, který dodává na originalitě a různorodosti. Fotografie jsou vzdušné a plné svobody, které rozvíjí divákovu představivost. Proto nahlíží do běžných domovů a nachází v nich nevšední kompozice, plné barev a stínů. Jak popsal autor článku, Françoise Noirant: „Odhaluje touhu být někde jinde, kterou způsobuje osamocení, v nám tak dobře známém, praktickém a konvenčním domově, a ukazuje marné pokusy o dekoraci, které mají za úkol ozvláštnit drsnou nahotu zdí a uchlácholit náš žalostný pocit z omezeného života.“ [48]

Jean Claude Couval zároveň vystavoval své fotografie při příležitosti prezentace francouzského básníka Andrého Frénauda. Součástí vernisáže Couvalých fotografií bylo i scénické čtení z díla tohoto básníka.

Pozvánka na výstavu Jeana-Clauda Couvala, 2009

[48] http://www.ifp.cz/Jean-Claude-Couval-mista-k, vyhledáno dne 14.4. 2013

2012

Koto Bolofo
LA MAISON

Únor 2012

Fotograf Koto Bolofo se narodil roku 1959 v jižní Africe a vyrostl ve Velké Británii. Získal zakázky od věhlasných módních časopisů, jako jsou Vogue, Vanity Fair, ad. Vytvořil reklamní kampaně pro Hermès, Louis Vuitton a Dom Pérignon. I nadále se zabývá reklamní a módní fotografií a žije ve městě Vendée ve Francii. Fotografický projekt pro společnost Hermès vznikl v roce 2002, kdy se Koto Bolofo setakal s tehdejším prezidentem Hermès, Jean-Louis Dumasem. Po nedlouhém povídání oba pánové zjistili, že pochází ze stejného místa, tedy z jihoafrického království Lesotho. Koto Bolofo se tam narodil a pradědeček Jeana-Louise Dumase tam v roce 1832 sloužil jako misionář. Od té doby byl nazýván bratrancem a dveře dílen Hermès mu byly otevřeny.

Koto Bolofo se stal prvním fotografem, který měl tu možnost vyfotografovat dílny Hermès, tedy společnost, která je známá svými luxusními koženými výrobky, hedvábnými šátky, horskými sedly, kabelkami a parfémy. Jedenácidílná fotografická kniha je důkazem toho, že společnost Hermès si zakládá na preciznosti a luxusu, který je patřičný z Bolofových snímků.

Fotografie, které byly k vidění na výstavě v Galerii 35 vznikaly sedm let. Celých sedm let Koto Bolofo sledoval každý detail a nepozorovaně fotografoval každý kout dílny společnosti Hermès. Na fotografiích byly k vidění různé detaily látek, lidí při řemeslné výrobě luxusního zboží a také koňů, které k Hermès neodmyslitelně patří. Bolofův jedinečný pohled vedl ke vzniku jedenáctidílné knihy s jednoduchým názvem **La Maison**. Tato kniha je k zakoupení v obchodě Hermès, Pařížská 12, Praha 1. [49]

[49] http://ifp.cz/La-Maison-Koto-Bolofo, vyhledáno dne 24. 3. 2013

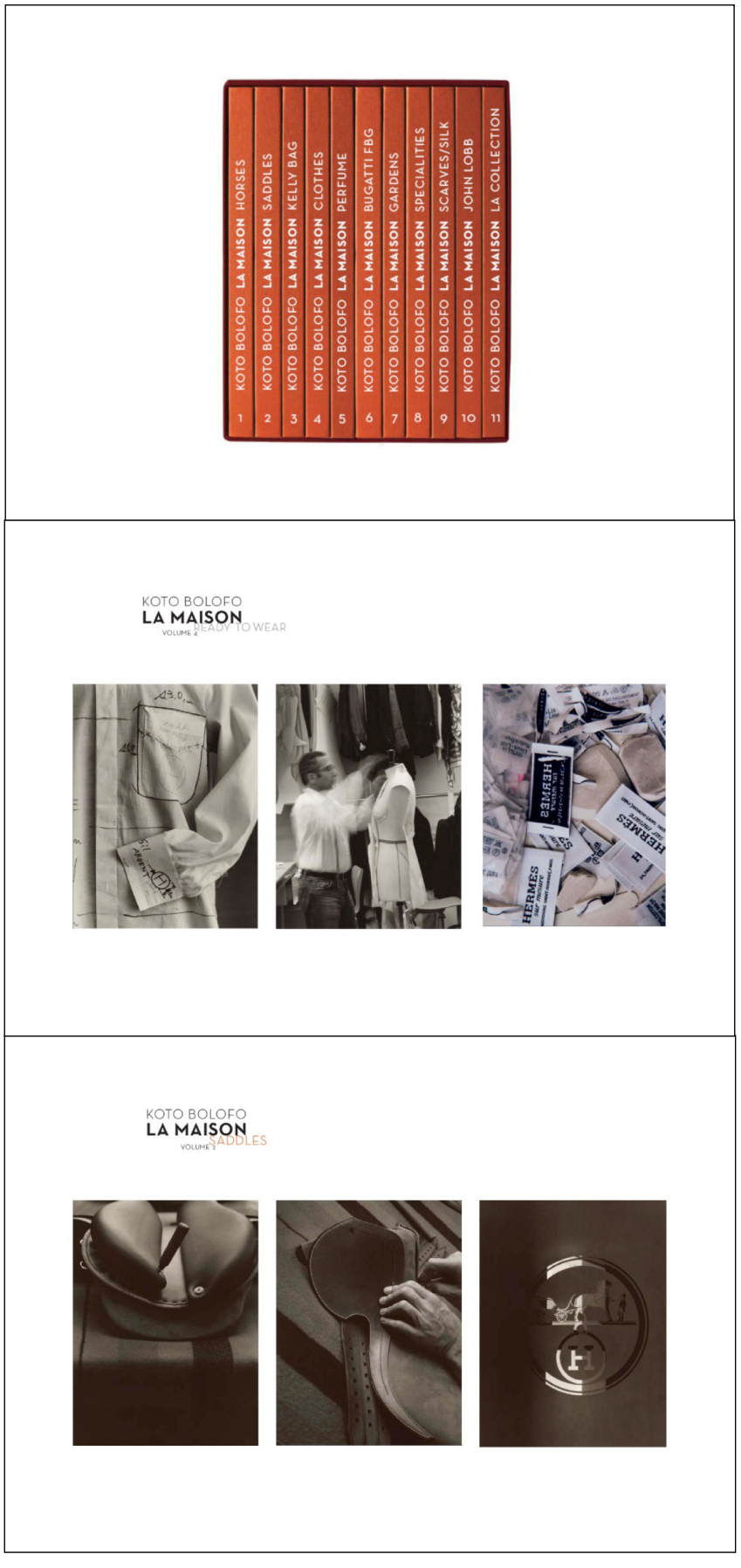

Koto Bolofo - Ukázka z knihy La Maison

2013

TÉRRITOIRES DE MÉMOIRE / ZÁKOUTÍ PAMĚTI

14. 2. – 12. 3. 2013

„Jak vypadá mapa našich stop a míst, kterými jsme prošli? Jak vypadají odrazy míst, kterými jsme putovali a vryli se nám do paměti? Nejsou to jen záblesky, ale i vzpomínky, pocity a nezapomenutelné okamžiky, které nás neustále provázejí.

Účastníci fotografické dílny a dílny tvůrčího psaní se rozhodli propojit svoje nadání a na jaře 2012 vznikl cyklus týkající se paměti. Výsledek obou dílen byl prezentován společně, tedy jako literární večer spojený s výstavou, aby mohli diváci záměrně srovnat odlišné přístupy k stejnému tématu. Na výstavě byly k vidění jak fotografie, tak různé objekty a obrazy, které se navzájem propojovaly. Fotografovat, jako bychom něco popisovali a psát jako bychom fotografovali.

„Mezi oběma skupinami se rozběhla spolupráce, někdy chvilková, jindy delší a hlubší. Díky ní se ukázalo, že i ty nejosobnější vzpomínky vždy rezonují u toho druhého, nacházejí ozvěnu u ostatních. (...) dotknout se nejuniverzálnějšího skrze nejosobnější, osvětlit kolektivní tím, co mu každý přináší osobitého, číst velké dějiny skrze ty „malé“.“

Adjustace výstavy v prostorách Galerie 35

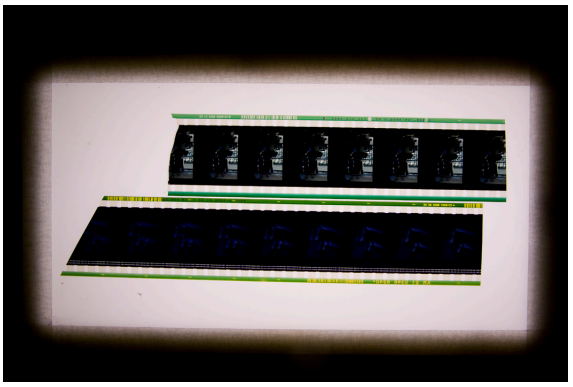

Fotografie z výstavy Zákoutí paměti, 2013
Foto: Michaela Žabžová

Céline Aumüller, Stéphanie Hiareau, Julien Millet, Eva Blechová, Vavřinec Hutka, Laurence Poutier, Miroslav Čenský, Antoine Iweins, Hannah Skrinar, Claude Etienne, Sophie Knittel, Markéta Svobodová, Marie Giral, Michael Komm, Zuzana Šmídová, Séverine Grandgeorge, Markéta Linková, Monika Zbavitelová

ZÁVĚR

Francouzský institut se stal během doby svého působení kulturním centrem vyznačujícím se zejména mezikulturním dialogem, a to formou výstav a jiných akcí, které dodnes pořádá. Z historického pohledu se vývoj výstav v minulém století zejména výtvarných, velice zintenzivněl. Nejprve se československý návštěvník mohl seznámit s díly význačných francouzských malířů a později se již jako český divák setkal s fotografiemi autorů světového jména. Dnes můžeme s klidem říci, že díky několika českým, ale i francouzským vlastencům mohl vzniknout tak rozsáhlý projekt s velkými ambicemi. Dle mého názoru se to povedlo. Nejen, že přispěli k výraznému zvýšení kvality výuky francouzského jazyka, ale i k samotému přiblížení francouzské kultury obecně československým zájemcům.

Během zpracovávání tohoto tématu jsem došla k závěru, že kulturní expanze v četnosti výstav byla hlavně na začátku založení institutu a poté v 90. letech 20. století. V době založení institutu to lze přikládat politické provázanosti obou zemí a s ní související kulturní scénou. Na tom by nebylo nic tak neobvyklého, pokud bereme v potaz historické souvislosti, které tomu předcházely. Po pádu Železné opony se otevřely nové možnosti, které nabízely západní země v 90. letech a mohla se tak rozvinout aktivní kulturní spolupráce, s čímž souvisí i vzestup finančních prostředků na pořádání zajímavých zahraničních výstav. Pokud se ohlédneme jen několik let zpátky můžeme zjistit, že výrazný nárust zejména fotografických výstav byl v roce 2007 a 2008. Tento fenomén lze přikládat k další vlně entuziasmu a finančních možností, které umožnily pořádání výrazných fotografických expozic. Objevila se tam jména jako byl Robert Doisneau, Sarah Moon, Alain Fleischer a z českého prostředí se představil Jindřich Štreit, Jiří Ernest, František Dostál a další.

V rozhovoru s paní Christelle Havranek, koordinátorkou kulturních projektů, se mi potvrdilo, že se jednotlivé epochy vzestupu odvíjely od nabídek a finančních prostředků nabízených francouzskou vládou. Myslím, že vzájemná pomoc obou zemí přispěla k utvoření celistvého kulturního programu představující vzájemný dialog a spolupráci mezi oběma zeměmi.

Mým záměrem bylo také utvořit ucelenější přehled uskutečněných výstav ve Francouzském institutu, který dosud nikdo nezpracoval. Institut tento projekt velmi uvítal. Přehled mapuje také i mnohdy neprávem opomíjené akce. Práce s archiváliemi Institutu a komunikace s jeho pracovníky ve věci galerijních činností byla velmi obohacující. Galerie se za uplynulé období zaměřila na prezentaci již zkušených a renomovaných fotografů, ale dala prostor i začínajícím fotografům, a tak si divák mohl vytvořit představu a srovnání české fotografie se zahraničí.

Věřím, že Francouzský institut bude dále pokračovat v organizování kvalitních fotografických výstav, jako tomu bylo doposud a přinese českému divákovi jasný vhled do kultury země, která je uměním proslulá.

SEZNAM FOTOGRAFICKÝCH VÝSTAV VE FRANCOUZSKÉM INSTITUTU

1991
Metafora, Francie, móda všedního dne

1992
Irina Ionesco - KAFKA, PRAŽSKÝ OKRUH
RODIN OČIMA PĚTI SOUČASNÝCH FOTOGRAFŮ

1993
VÝCHOD – JAK HO VIDÍ MAGNUM

1994
Henri Cartier-Bresson - RETROSPEKTIVA
Jeanloupe Sieff - PORTÉRTY PAŘÍŽE
André Villers - MEZI MALÍŘSTVÍM, FOTOGRAFIÍ A POEZIÍ
William Klein - LE COUPLE TÉMOIN
MOŘE

1995
SETKÁNÍ VE TŘETÍM ROZMĚRU

1996
Josef Zvardoň - TOULKY

1997
Frank Horvat - FOTOGRAFIE MÓDY
Luc Choquer - PLANÈTE FRANCE/RUSKAÏA

1998
ÉDOUARD HANNON
Lucien Hervé, Richard Billingham, Raymond Depardon - PHOTOS LEURRES
Marc Riboud - POCTA ANNĚ FÁROVÉ
Lucien Hervé - DETAIL JAKO SOUČÁST CELKU
FOTO PRAHA – KOLÍN

1999
CHRISTIAN CAREZ

2000
Christian Carez, Emmanuelle Diancourt, Franck Dubois, Marta Le Dou, Youcef Hadj Moussa - A PŘECE... / ET POUTANT...
COSMÍR (ROSTISLAV & ZLATUŠE)
SÉQUENCES 1-2-3

2001

Willy Ronis - FRANCOUZSKÁ HUMANISTICKÁ FOTOGRAFIE
Jaroslav Rössler - FOTOGRAFOVO PAŘÍŽSKÉ OBDOBÍ (1925 - 1935), do 25. 5. 2001
KORSIKA - PĚT PŘÁNÍ, PĚT POHLEDŮ, 22. 6. – 20. 9. 2001
Jan Kuděj - METRO, 25. 9. – 9. 11. 2001
Kousek snu - 15. 11. – 11. 1. 2002

2002

Jean Dieuzaide - FOTOGRAFIE
Jiří Thýn - BEZ NÁZVU, 12. 4. – 1. 6. 2002
Josef Koudelka - KÁMEN - PIERRE, 12. 11. – 5. 1. 2003

2003

Ondřej Hošt - AMERICKÝ SEN, do 7. 2. 2003
Jiří Hrdina - BRETAŇ, do 17. 3. 2003
Khalil Baalbaki - POHLED NA DNEŠNÍ LIBANON, 19. 3. – 4. 4. 2003
Karel Tůma a Marek Štys - AFGÁNISTÁN, 7. 4. – 16. 4. 2003
Transfigurace - nástin současné francouzské fotografie, 14. 4. – 30. 5. 2003
Michael Čtveráček - ŽIVOT PODLE H. D. THOREAUA, 12. 6. – 30. 8. 2003
Eva Dohnalová Da Silva Melo - Z BŘEHU, 8. 10. – 8. 11. 2003
Jakub Peršín - NOCTURNO, 11. 11. – 16. 12. 2003
Edouard Levée - AKTUALITY, 27. 11. – 15. 1. 2003

2004

Pavla Kranlová - VITRÁŽE, 24. 2. – 20. 3. 2004
Alexander Hackenschmied - PRAHA-PARIS-NEW YORK, 11. 2. – 28. 3. 2004
Brigitte Henryová - WATERPROOF, 30. 3. – 23. 4. 2004
Tomáš Dittrich a Jakub Uhlík - KŘEHKÁ ZRCADLENÍ, 26. 4. – 4. 4. 3004
David Cysař a Pavel Berkovič - LABYRINTEM, 7. 6. – 15. 8. 2004
Kristina Hrabětová - POTKANI, 22. 9. – 24. 10. 2004
Veronika Patková - OBYČEJNÉ VĚCI, 26. 10. – 20. 11. 2004
Jiří Chmelař - BEZ NÁZVU, 22. 11. – 26. 11. 2004

2005

Štěpán Grygar - PAŘÍŽSKÉ SÉRIE, 23. 2. – 2. 4. 2005
Linda Antalová - KARAVANY, 5. 4.– 7. 5. 2005
Dragan Dragin - Salto nel Vuoto, 7. 4. – 20. 5. 2005

2006

Antonín Bína - Tóny, 5. 6. – 23. 6. 2006
Bojana Tomšeová - Cutting Slides, 23. 6. – 14. 7. 2006
Oldřich Teringer - LE CIRQUE NOUVEAU, 1. 9. – 15. 9. 2006
Katarina Sadovski - Mindscapes, 27. 10. – 30. 11. 2006
Josef Koudelka - CAMARGUE, 15. 11. – 16. 12. 2006
Anne-Lise Broyer a Nicolas Comment - FADING, 21. 12. – 23. 1. 2007

2007
SVĚT V BARVÁCH - Výběr exponátů z muzea Nicéphore Niépce
Jiří Ernest - STMÍVÁNÍ
Jean-Claude Couval - FRÉNAUDOVA KRAJINA-ZTRACENÁ MÍSTA, 22. 3. 2007
Alain Fleischer - RÁM A ODRAZ
Jindřich Štreit - 14 POHLEDŮ NA SAINT-QUENTIN
Martin Mlynarič - KRAJINY, 3. 5. – 16. 6. 2007
Zuzana Podolská - PLÁŽ, 1. 9. – 29. 9. 2007
Yannig Hedel - SVĚTLO A STÍN V PLYNUTÍ ČASU, 4. 10. – 3. 11. 2007
Jan Malý - FIKTIVNÍ FILMOVÉ PLAKÁTY, 7. 11. – 1. 12. 2007

2008
Robert Doisneau - ANEB OBRAZ JINÉ FRANCIE
Ondřej Bouška - HORIZONTY/LES HORIZONS
Stanislava Kyselová - PROVENSÁLSKÉ LÉTO, 22. 1. – 1. 3. 2008
Annie Assouline - RUCE SPISOVATELŮ
Magdalena Wagnerová - FRANCOUZSKÉ DETAILY, 3. 3. – 12. 4. 2008
Cécile Champy - NA SEVERO-ZÁPADNÍM OKRAJI, 15. 4. – 31. 5. 2008
Sarah Moon - OD MODELKY K UZNÁVANÉ FOTOGRAFCE
František Dostál - PARIS, 15. 5. – 12. 7. 2008
Antonín Bína - TÓNY, 3. 6. – 2. 8. 2008
Yann Arthus Bertrand - ALIVE
Extra-Muros - ČAROVNÁ ARCHITEKTURA, 10. 9. – 4. 10. 2009
BEAUTIFUL PEOPLE (A SKRYTÉ RÁNY), 14. 11. 2008 – 18. 1. 2009
INTIM/TA V SOUČASNÉ FOTOGRAFII, 26. 11. 2008 – 20. 1. 2009
Bohdan Holomníček - UŽ JE TO 15 LET!, 13. 12. 2008 – 16. 1. 2009
Bernard Lesaing - RÉUNION, 14. 1. – 3. 3. 2009

2009
Bernard Lesaing - RÉUNION, 14. 1. – 3. 3. 2009
Petr Šrámek - PRAHA-PAŘÍŽ, PO STOPÁCH SUDKA A ATGETA, 23. 1. – 13. 3. 2009
Libuše a Dana Kyndrová - ALŽÍRSKO - TOGO, 20. 3. – 8. 5. 2009
Miroslav Hucek - DOPIS FRANCOUZŮM, 15. 5. – 11. 7. 2009

2010
Jacques Renoir - OTISKY A STŘETY, 12. 1. – 27. 2. 2010
SMÍCH A ZAPOMNĚNÍ/LE RIRE ET L´OUBLI, 12. 3. – 30. 4. 2010
TRAFIC: FOTOGRAFIE A POEZIE, 20. 3. – 16. 5. 2010

2011
Jarmila Uhlíková - RÉVEILS, 7. 12. – 15. 2. 2011
JSME? (Fotografie kolektivu Tendance Floue), 21. 1. – 28. 2. 2011
Líba Taylorová - NEVIŇÁTKA, 10. 3. – 5. 4. 2011
RETROAKTIVNÍ INTERFERENCE, 14. 10. – 22. 10. 2011

2012
Koto Bolofo - LA MAISON, 2. 2. – 21. 3. 2012
Isabelle Arthius - Billboards, 3. 10. – 20. 10. 2011

2013
ZÁKOUTÍ PAMĚTI, 14. 2. – 21. 3. 2013

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

[1] BRAUNSTEIN Mathieu; EHRET Henri; GIRARD Marcel; LEMAIRE Gérard-Georges; MARÉS Antonie; POIVRE D´ARVOR Olivier; REZNIKOW Stéphane - *Z historie Francouzského Institutu v Praze, Praha 1993*. Praha : Edice Štěpánská. 170 s.

[2] HNILICA Jiří - *Francouzský institut v Praze 1920-1951 (Mezi vzděláním a propagandou)*, Praha : Nakladatelství Karolinum 2009 ISBN: 978-80-246-1663-6

[3] PACHMANOVÁ Martina ed. - Tělo a fotografie: 1. ročník bienále festivalu Foto Praha-Kolín, Praha 2008
ŠTREIT Jindřich - *Les gens du bassin potastique d´Alsace*, Francie 1998, ISBN: 2-9506081-5-9

[4] ŠTREIT Jindřich - *Les gens du bassin potastique d´Alsace*, Francie 1998, ISBN: 2-9506081-5-9

ČASOPISY

ATELIÉR
ŠTĚPÁNSKÁ 35
KULTURNÍ PROGRAMY FRANCOUZSKÉHO INSTITUTU
FOTOGRAF

POUŽITÉ WEBOVÉ ADRESY:

www.brunobarbey.com
www.ifp.cz
www.jirkaernest.com
www.tonostano.com
www.musee-rodin.fr
www.museeholographie.com
www.centrepompidou.fr
www.bernadettetintaud.com
www.horvatland.com
www.jeanloupsieff.com
www.signatures-photographies.com/kaaWeb/accueilWeb/book/spip.php?page=photographes&id_rubrique=81
www.contretype.org
www.blogs.getty.edu/iris/the-photographer-with-the-soul-of-an-architect-lucien-herve-le-corbusier/
www.think.cz
www.fotoaparat.cz/article/3048/print
www.galerievu.com/series.php?id_photographe=13
www.journaldelaphotographie.com

www.tumblr.com/tagged/alain%20fleischer
www.robert-doisneau.com/fr/portfolio/
www.ifotovideo.cz
www.yannarthusbertrand.org/
www.ifp.cz/La-Maison-Koto-Bolofo
http://art-dept.com/photography/koto-bolofo/la-maison-steidl/bugatti-veyron-fbg-par-hermes
www.ifp.cz/Territoires-de-memoire

JMENNÝ REJSTŘÍK

A

ASSOULINE Annie 67, 68, 84

B

BAŇKA Pavel 36

BARBEY Bruno 73, 85

BERTRAND Yann Arthus 4, 71, 72, 84, 85

BILLINGHAM Richard 31

BOLOFO Koto 75, 76, 84

BOUŠKA Ondřej 66, 84

BRESSON Cartier Henri 4, 15, 16, 17, 38, 44, 50, 53, 69

BROYER Anne-Lise 52, 53, 54

C

CAREZ Christian 38, 39, 40

CHOQUER Luc 27, 28, 29

COMMENT Nicolas 52, 53, 54

COUVAL Jean-Claude 74, 84

D

DENIS Ernest 6, 7

DEPARDON Raymond15, 31, 32, 53

DIANCOURT Emmanuelle 39

DIEUZAIDE Jean 46, 47

DOISNEAU Robert 44, 64, 65, 80, 84, 85

DOU Marta le 39

DUBOIS Franck 39, 40

E

ERNEST Jiří 56, 57, 80, 84, 85

F

FLEISCHER Alain 58, 59, 60, 80, 84, 85

H

HANNON Édouard 30

HAVRANEK Christelle 2, 80

HERVÉ Lucien 4, 30, 33, 34, 35

HORVAT Frank 18, 25, 26, 27

I

IONESCO Irina 11

K
KLEIN William 4, 21, 25, 28
KOUDELKA Josef 4, 15, 16, 48, 49, 50, 51, 73
M
MÁRA Pavel 36
MOON Sarah 69, 70, 80, 84
MOUSSA Youcef Hadj 39, 40
P
PACHMANOVÁ Martina 36
PINKAVA Ivan 10, 36, 37
POHRIBNÝ Jan 23
R
RIBOUD Marc 33
RONIS William 44, 45
ROSTISLAV A ZLATUŠE 41, 42
S
SIEFF Jeanloup 18, 19, 26
STANO Tono 10, 36, 37, 85
Š
ŠTREIT Jindřich 2, 4, 16, 45, 61, 62, 80
V
VILLERS André 19, 20, 21
Z
ZVARDOŇ Josef 23, 24

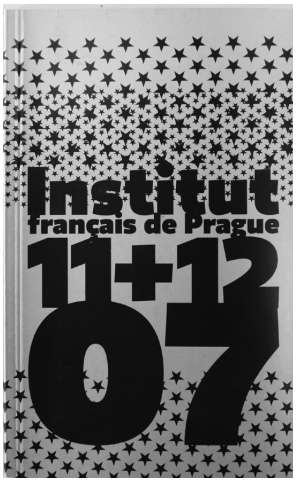
Institut
français de Prague
11+12
07

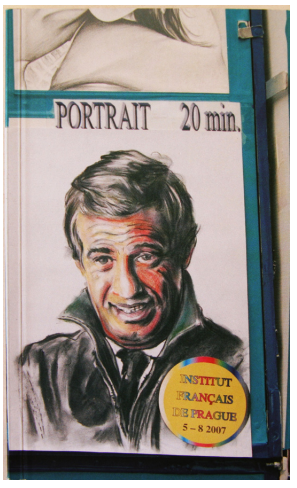
PORTRAIT 20 min.
INSTITUT FRANÇAIS DE PRAGUE
5 – 8 2007

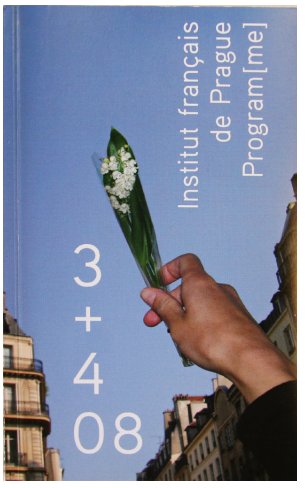
Institut français
de Prague
Program[me]
3
+
4
08

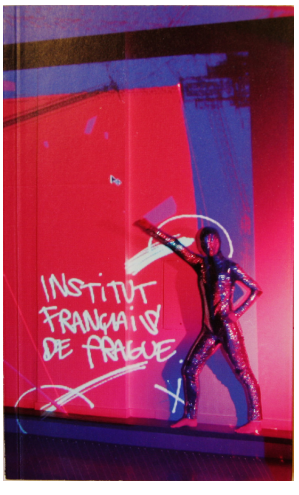
INSTITUT
FRANÇAIS
DE PRAGUE

INSTITUT
FRANÇAIS
DE
PRAGUE
1+2 08
PROGRAM(ME)

01+02
PROGRAM(ME) 1 + 2 2009
INSTITUT FRANÇAIS DE PRAGUE

5-8
2009
PROGRAM(ME)

INSTITUT
FRANÇAIS
DE
PRAGUE
Program(me) 03+04

Institut
français
de Prague
KINO 35
01–02
2013